

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بَيْتُ الْحَجْرِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَسَلِّمْ

@jokar313

هو التحلیق

فناوری های نوین زیستی

تهیه و تنظیم استاد عباس طالبی
واحمد جوکار

فصل ۶

فناوری های نوین زیستی

گفتار ۱

زیست فناوری و مهندسی ژنتیک

@abbasATM

زیست فناوری چیست؟

به طور کلی به هرگونه فعالیت هوشمندانه آدمی در **تولید و بهبود محصولات** گوناگون **با استفاده از موجود زنده**، زیست فناوری گویند. ص ۹۲

بیشتر:

استفاده از سلول های زنده برای ساخت محصولات مانند داروها، غذاها و نوشیدنی ها
استفاده از ارگانیسم هایی مانند باکتری ها برای محافظت از محیط زیست استفاده از علم DNA
برای تولید محصولات، تشخیص و تحقیقات

تاریخچه زیست فناوری در سه دوره

- **زیست فناوری سنتی:** تولید محصولات **تخمیری** مانند **سرکه، نان** و فرآورده های لبنی با استفاده از فرایندهای زیستی مربوط به این دوره است.
- **زیست فناوری کلاسیک:** با استفاده از **روش های تخمیر و کشت میکروب ها** یا **میکروارگانیسم ها** تولید موادی مانند **آنتی بیوتیک ها، آنزیم ها و مواد غذایی** در این دوره ممکن شد.
- **زیست فناوری نوین:** این دوره با **انتقال ژن** از یک **میکروارگانیسم** به **میکروارگانیسم** دیگر **آغاز شد**.
- دانشمندان توانستند با **تغییر و اصلاح خصوصیات میکروارگانیسم ها**
- **ترکیبات جدید** را با **مقادیر بیشتر و کارایی بالاتر** تولید کنند.

یکی از روش های زیست فناوری **نوین**، مهندسی ژنتیک است.

(ویروس یا پلاسمید)

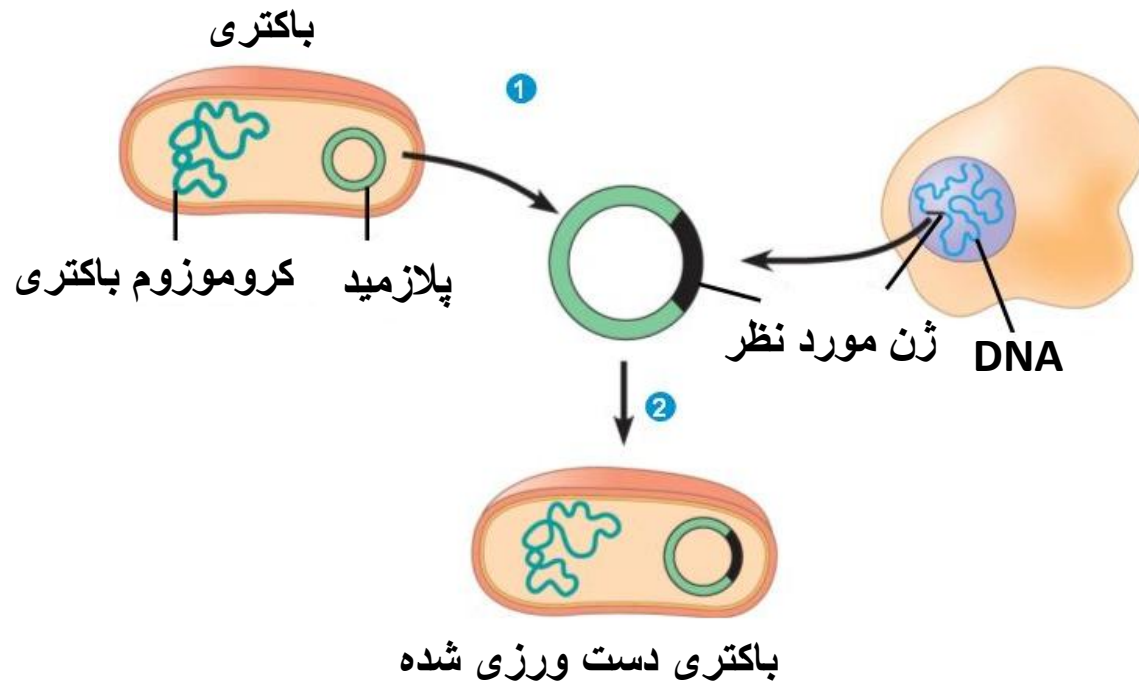
ص ۹۳ خط ۲

در مهندسی ژنتیک **قطعه ای** از DNA ی یک یاخته توسط ناقل **به یاخته ای دیگر انتقال می یابد**. در این حالت، یاخته دریافت کننده قطعه DNA دچار **دست ورزی ژنتیکی** و دارای **صفت جدید** می شود.

جاندار تراژن Transgenic Organism

به جانداري که از طريق مهندسي ژنتيک داراي ترکيب جديدي از مواد ژنتيکي شده است، جاندار تغيير يافته ژنتيکي يا **تراژني** مي گويند.

دست ورزي ژنتيکي ابتدا با باکتری ها شروع شد.

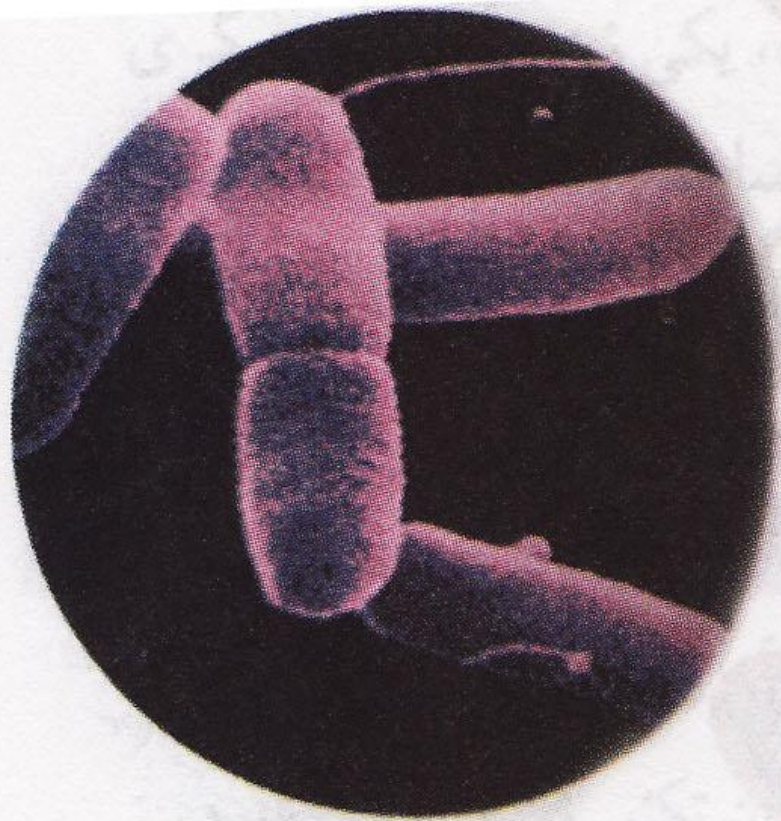

@abbasATM

جاندار تغيير يافته ژنتيکي = Genetically Modified Organism = (GMO)

تاریخچه

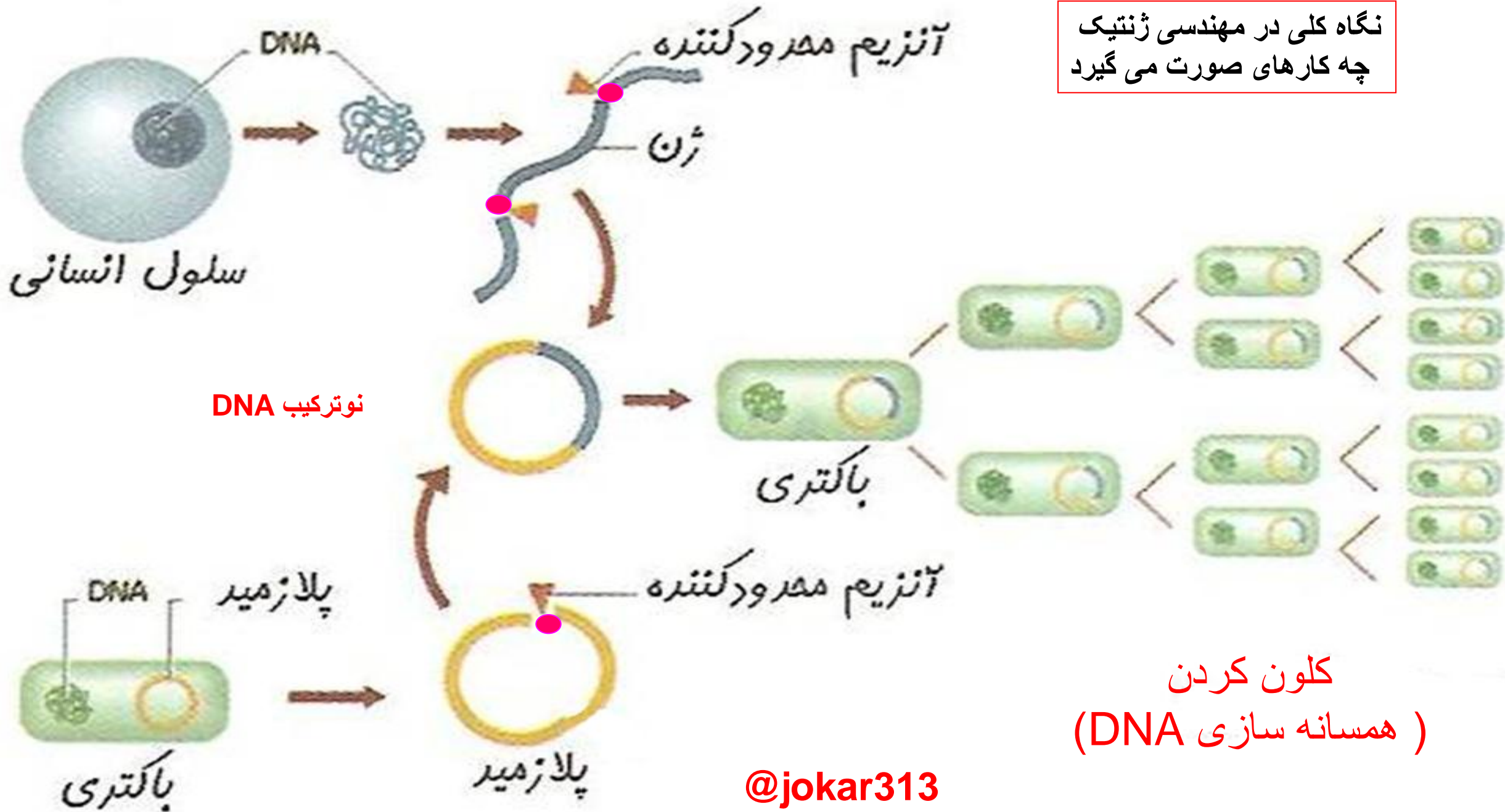
۱- این قورباغه به عنوان جاندار آزمایشگاهی انتخاب شد.

۲- ژن رمز کننده ی یک rRNA از یکی از کروموزوم های آن جدا شد.

۳- این ژن را به باکتری ها وارد کردند. باکتری ها rRNA قورباغه را ساختند.

شکل ۱-۲- ایجاد تغییر در ژن های یک موجود زنده. کوهن و بایر اولین جاندارانی را که از طریق مهندسی ژنتیک تغییر یافته بود، تولید کردند. این جاندار باکتری اشریشیا کلای بود.

نگاه کلی در مهندسی ژنتیک
چه کارهای صورت می گیرد

چشم انداز موند سی زنتیک

ایجاد گوش انسان بر روی موش با مهندسی ژنتیک؟؟

@jokar313

چشم انداز و اخلاق مهندسی ژنتیک؟؟!!!!

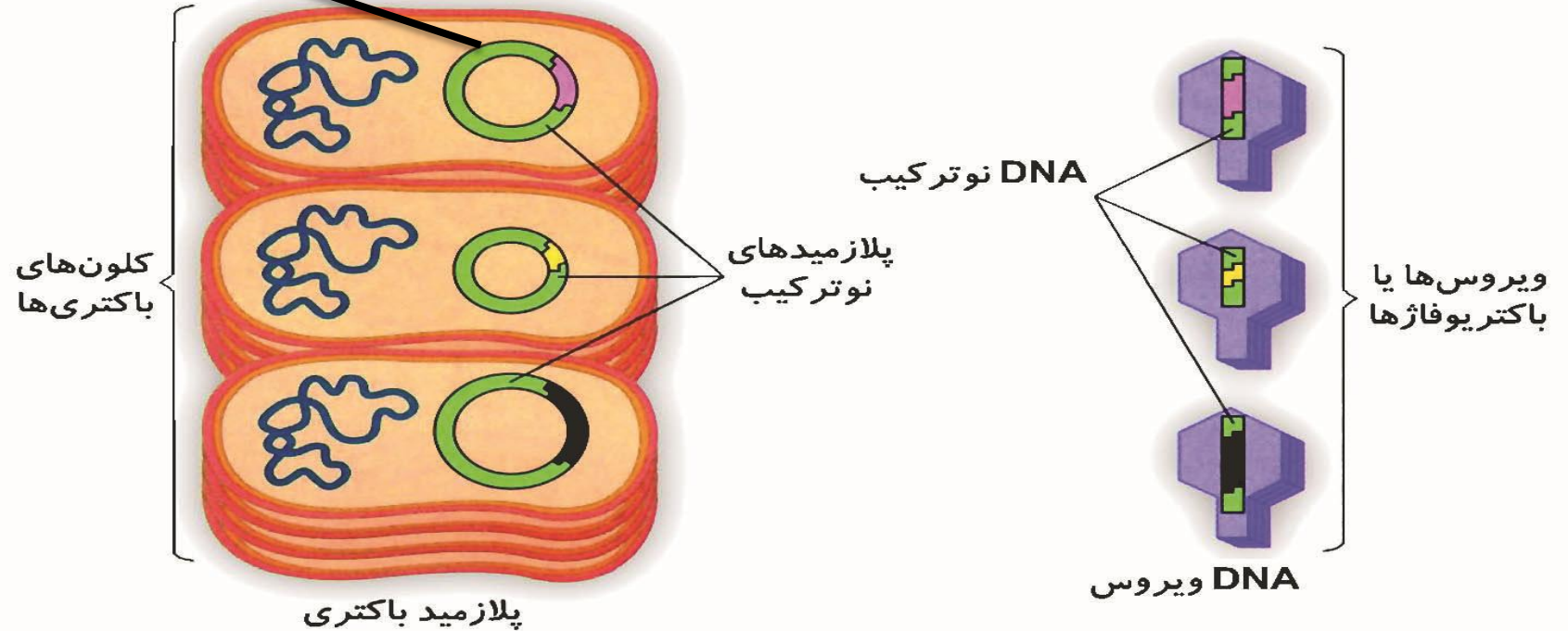
@jokar313

باکتریوفاژ باکتری نیست!!!!

انواع ناقل ژن

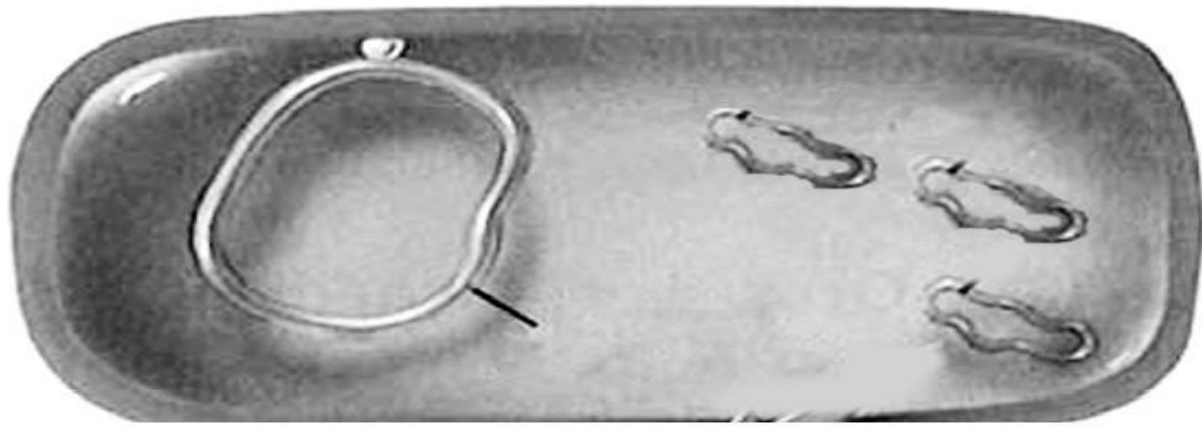
انواع وکتورها:

دو نوع وکتور

(دیسک)

پلازمید و برخی ژن ها موجود در آن

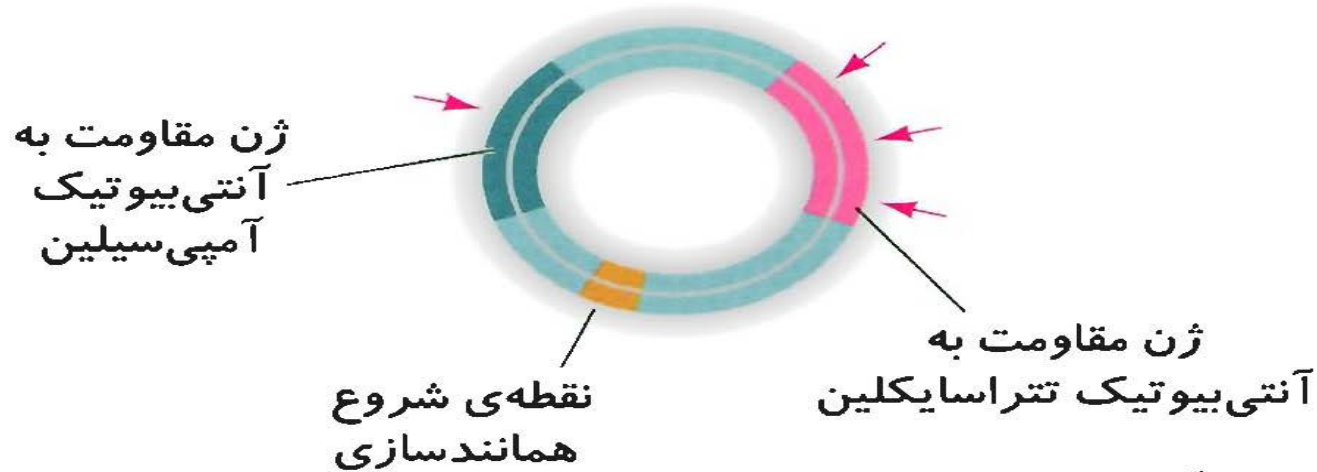
ویژگی پلازمیدها:

دو نوع پلازمید

در باکتری تولید کننده تومور گیاهان

پلازمید T_i

نوعی پلازمید در باکتری *E. coli*

این علامت مکان‌های مشخص شده با جایگاه‌های شناسایی آنزیم‌های محدود کننده‌ی مختلف را نشان می‌دهند

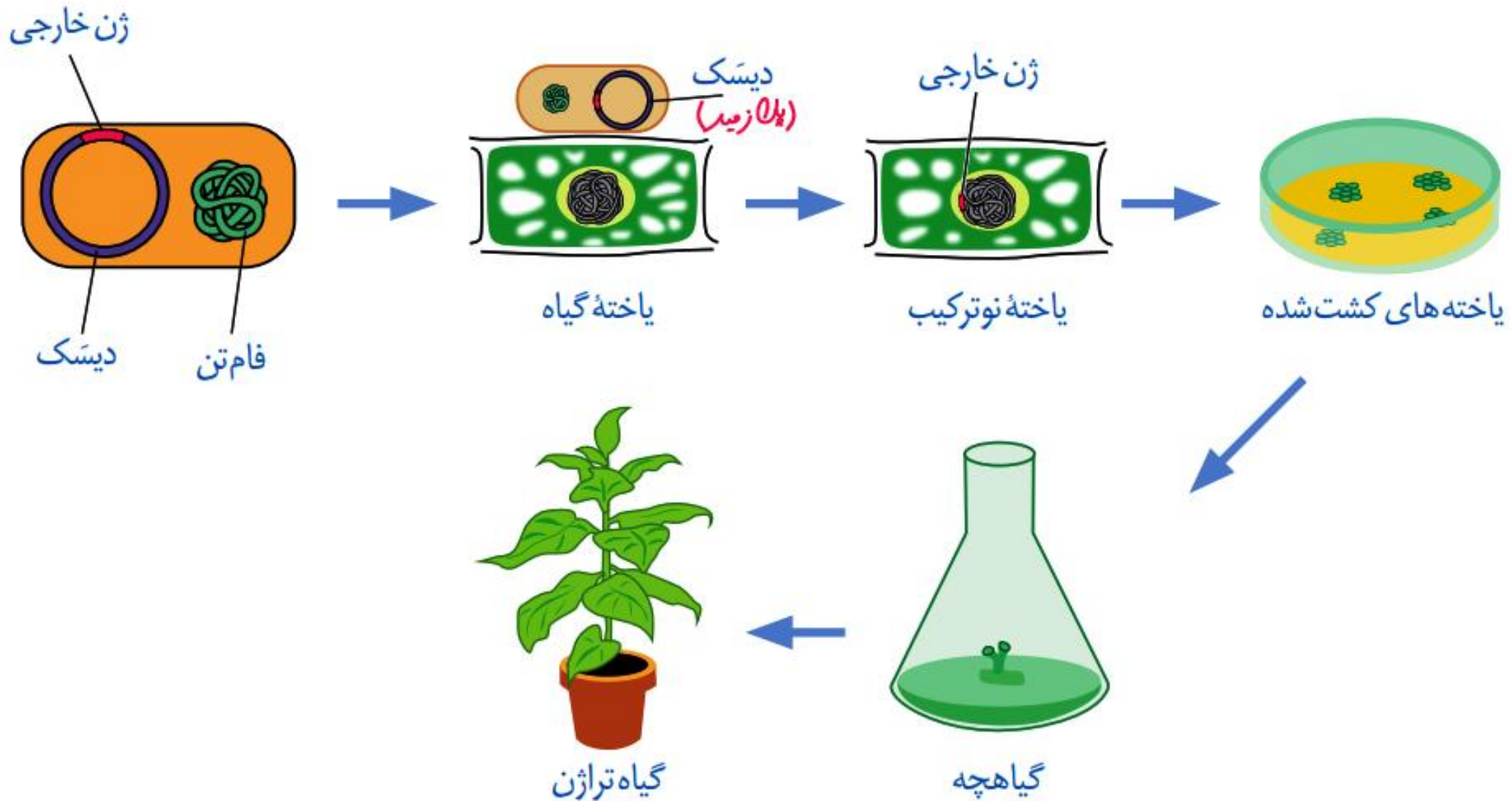
مراحل ایجاد گیاهان زراعی تراژنی

- ۱- تعیین صفت یا صفات مطلوب
- ۲- استخراج ژن یا ژن های صفت مورد نظر
- ۳- آماده سازی و انتقال ژن به گیاه
- ۴- تولید گیاه تراژنی
- ۵- بررسی دقیق ایمنی زیستی و اثبات بی خطر بودن برای سلامت انسان و محیط زیست
- ۶- تکثیر و کشت گیاه تراژنی با رعایت اصول ایمنی زیستی

@abbasATM

ترازیخته = جاندار تغییر یافته ژنتیکی (GMO)

مراحل ایجاد گیاهان زراعی تراژنی

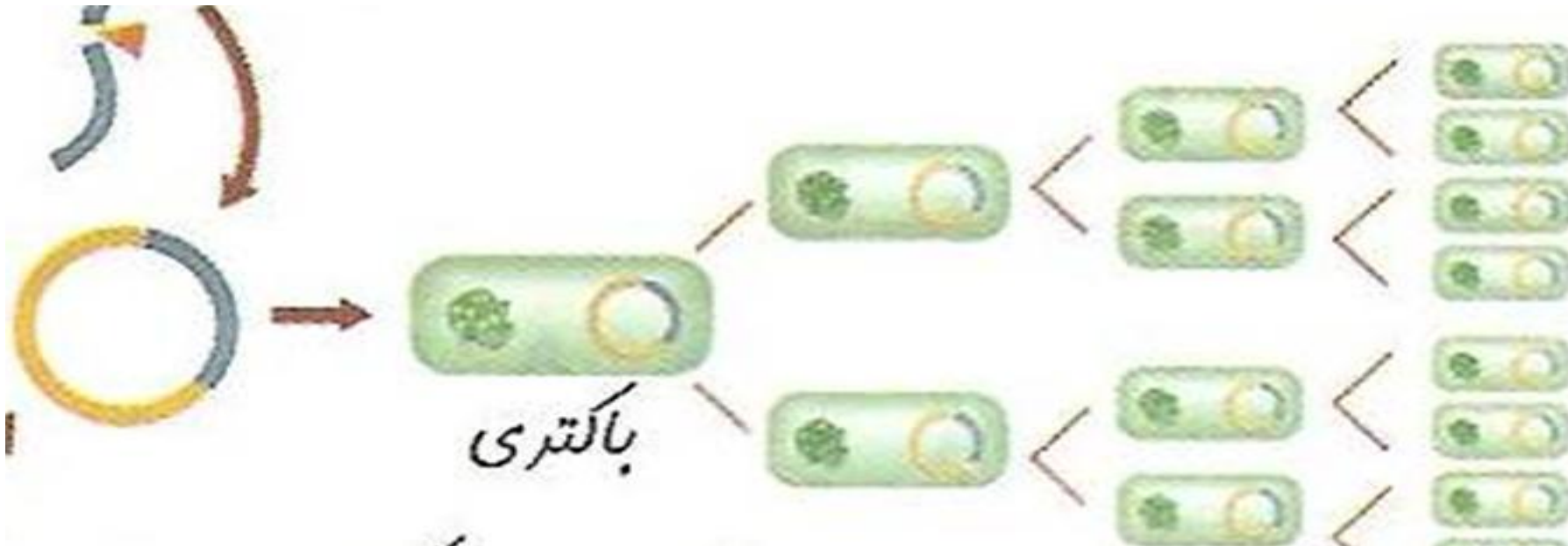

ترازیخته = جاندار تغییر یافته ژنتیکی (GMO)

هدف از مهندسی ژنتیک

یکی از اهداف مهندسی ژنتیک ۱- تولید انبوه ژن و ۲- فرآورده های آن است
تولید انبوه ژن با کلونینگ (همسانه سازی) DNA انجام می شود.

در کلونینگ DNA ، ماده وراثتی با ابزارهای مختلفی در **خارج از یاخته تهیه** و به وسیله یک ناقل همسانه سازی (Cloning Vector) به درون ژنوم میزبان منتقل می شود.

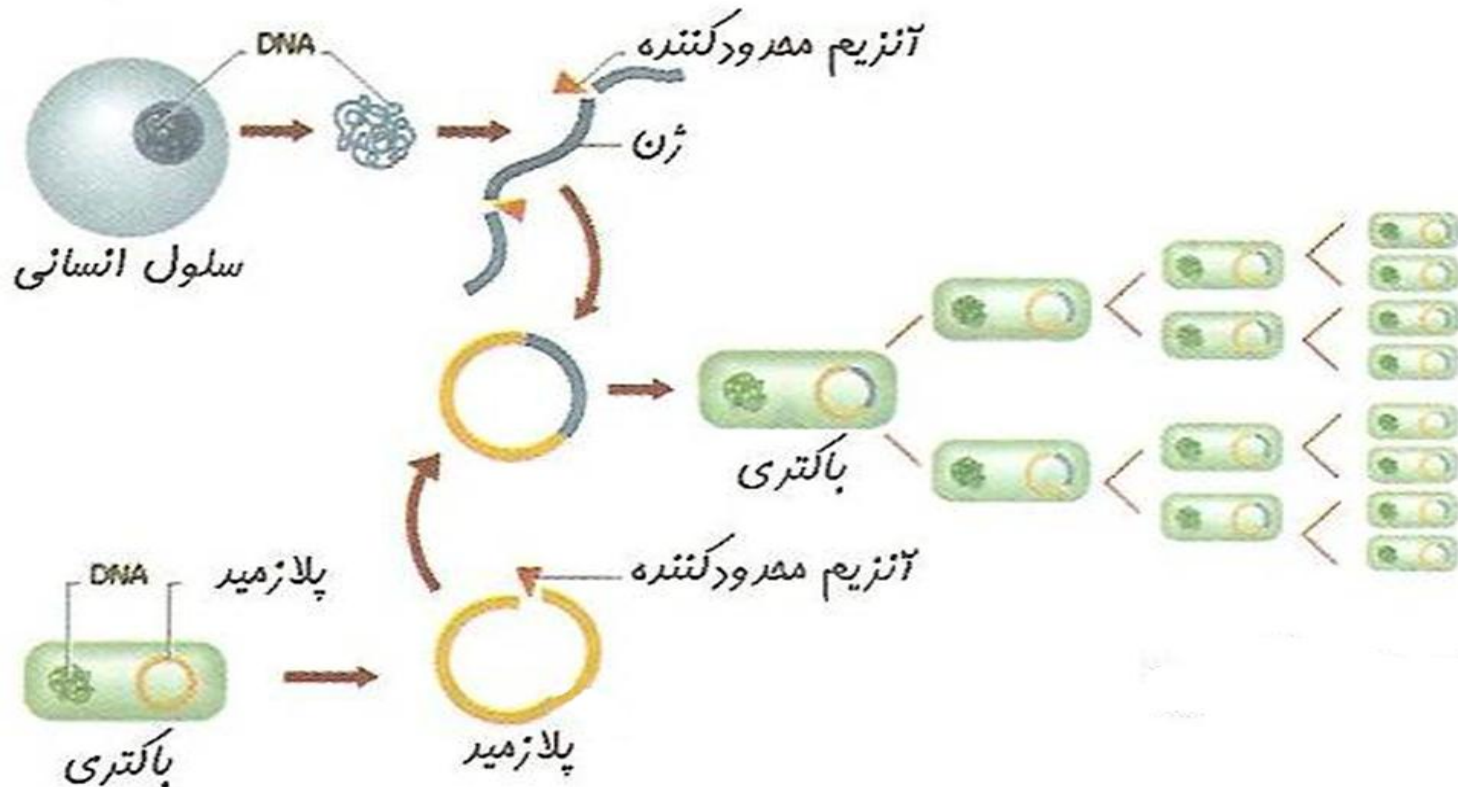
DNA Cloning

هدف از کلونینگ DNA

هدف از این کار تولید مقادیر زیادی از DNA خالص است. که می تواند برای ۱- دست ورزی، ۲- تولید یک ماده بخصوص و ۳- یا مطالعه مورد استفاده قرار گیرد.

مراحل مهندسی ژنتیک ص ۹۳

۱. جداسازی قطعه ای از DNA
۲. تشکیل DNAی نو ترکیب (اتصال قطعه DNA به ناقل)
۳. وارد کردن DNAی نو ترکیب به یاخته میزبان
۴. جداسازی یاخته های تراژنی

مراحل مهندسی ژنتیک

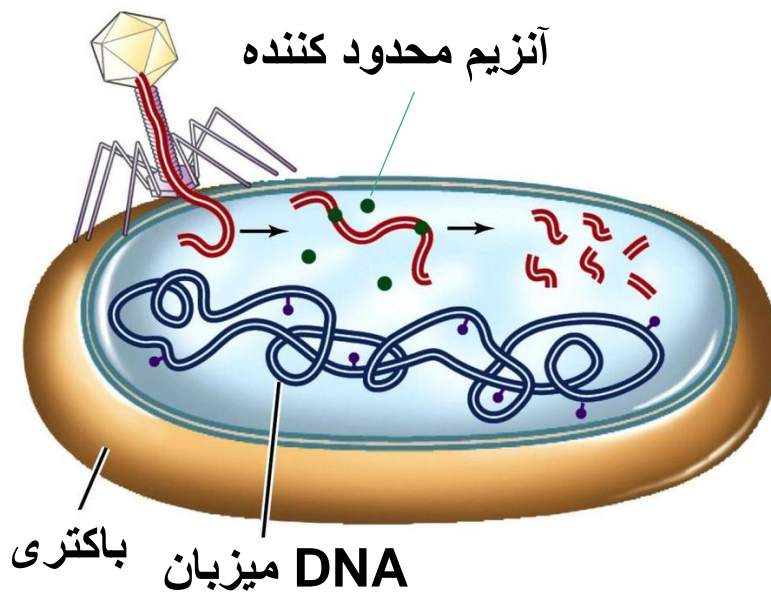
• جداسازی قطعه ای از DNA:

• اولین مرحله از کلونینگ جداسازی ژن ها است، این کار به وسیله

آنزیم های برش دهنده انجام می شود. این آنزیم ها در باکتری ها

وجود دارند و قسمتی از سامانه دفاعی آنها محسوب می شوند.

• یکی از آنزیم های برش دهنده **EcoRI** نام دارد.

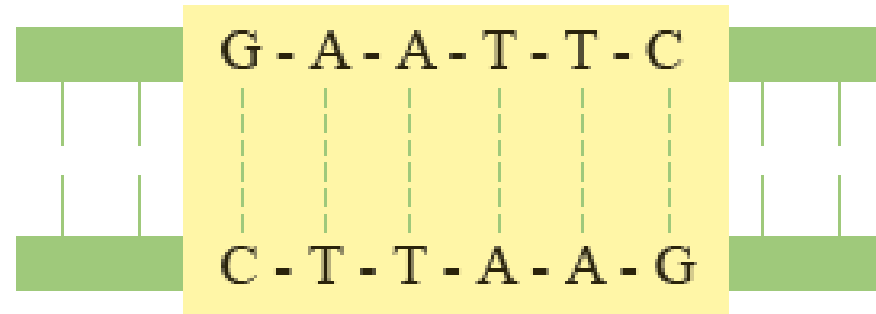

آنزیم های برش دهنده ص ۹۴

• آنزیم های برش دهنده، توالی های نوکلئوتیدی خاصی را در DNA تشخیص و برش می دهند.

• مثلاً آنزیم EcoR۱ توالی **شش جفت** نوکلئوتیدی $\frac{\text{GAATTC}}{\text{CTTAAG}}$ را شناسایی و برش می دهد. به این توالی **جایگاه تشخیص آنزیم** گفته می شود

پاپی زبور سجاد
المصطفیٰ

اثر آنزیم *EcoRI*

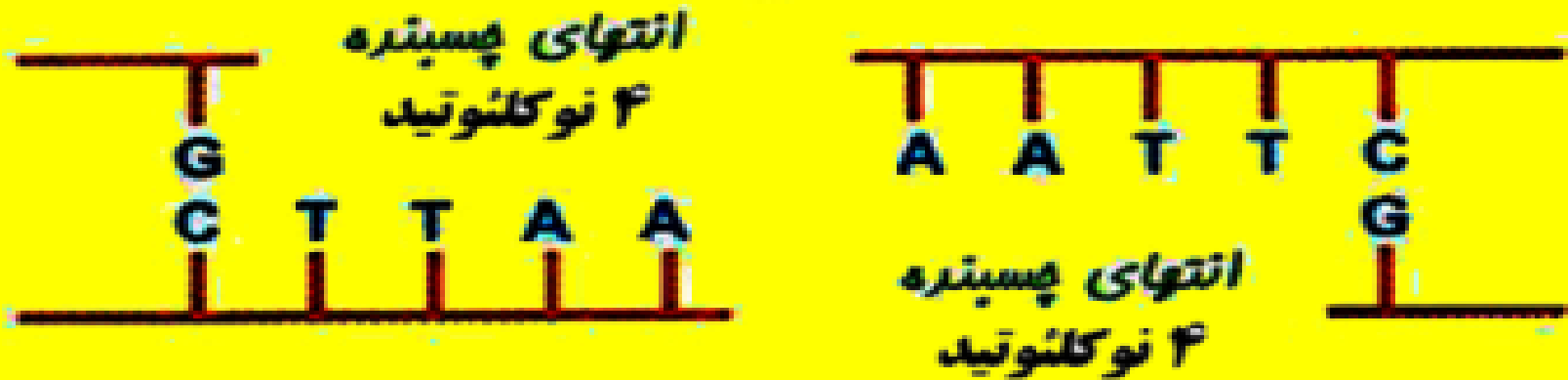
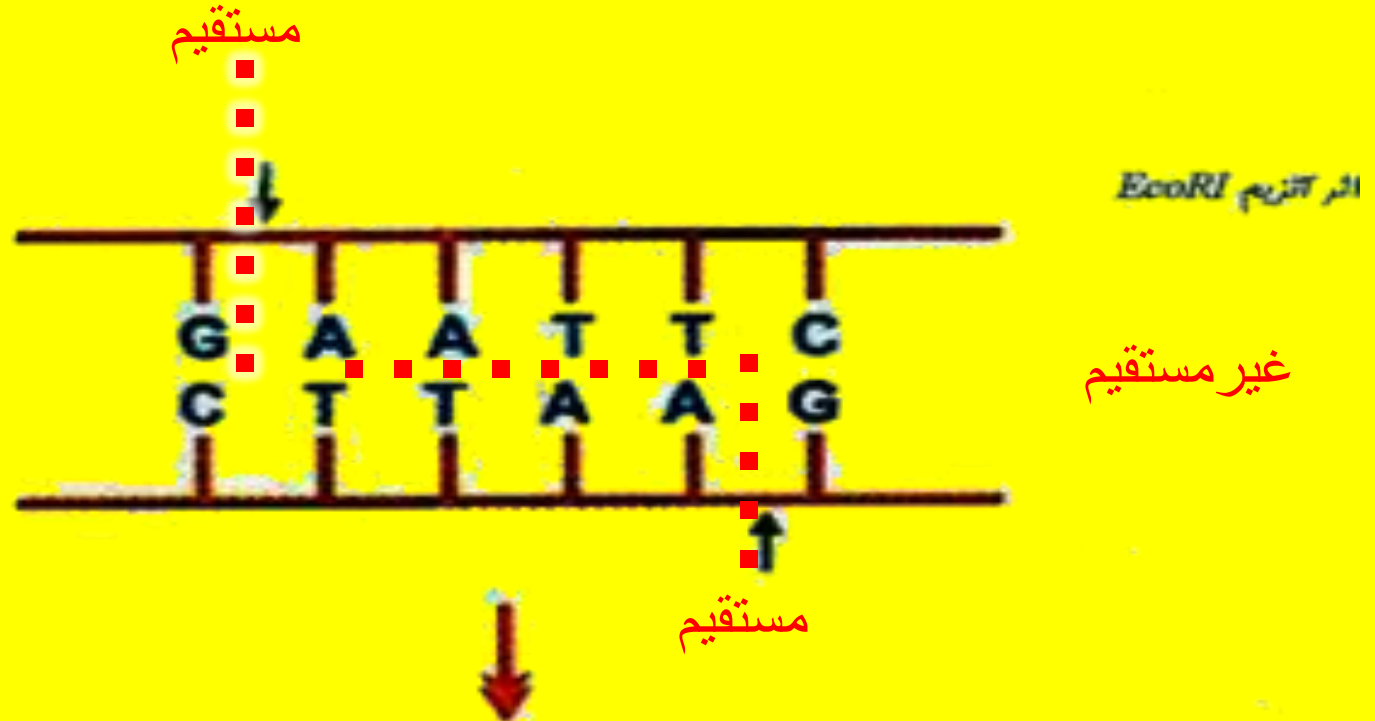

تقارن دو طرفی در

محل شناسایی *ECOR I*

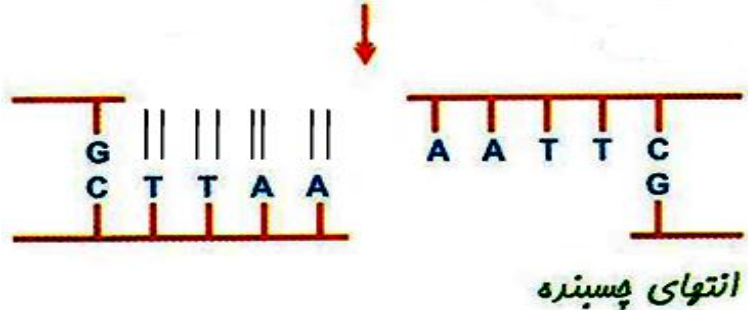
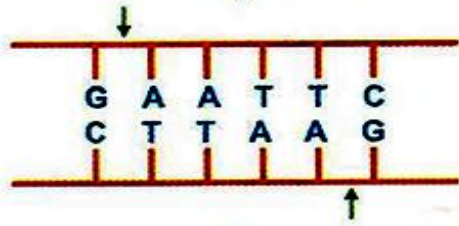
ECOR I ابتدا **مستقیماً** پیوند فسفودی استر بین A و G را می شکند. و سپس **غیر مستقیم** هشت پیوند هیدروژنی بین A و T سپس

مجدداً بطور **مستقیم** پیوند فسفودی استر بین A و G را

A = T
C = G

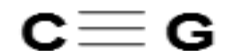
اثر آنزیم *EcoRI*

آنزیم *ECORI* در جایگاه شناسایی خود
الف) چند پیوند هیدروژنی را می شکند؟ ۸
ب) در کل چند پیوند را می شکند؟ ۱۰
(۸ پیوند هیدروژنی ۲ پیوند فسفودی استر)
پس در کل ۱۰ پیوند شکسته می شود.
در محل شناسایی ۱۴ پیوند هیدروژنی وجود دارد.

این اطلاعات مهم: را در مورد آنزیم *ECORI* به یاد داشته باشید

توجه سوالات عدد مجاز نیست

- اگر جایگاه تشخیص آنزیم EcoRI رونویسی شود چند باز پورینی خواهد داشت؟

۶-۲

۳-۱

۴-۴

۱۲-۴

رونویسی و ایجاد RNA

سه باز پورینی

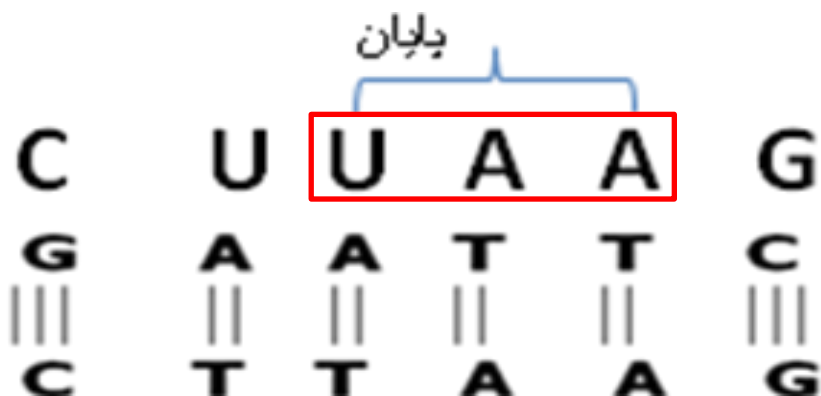
۲- اگر جایگاه تشخیص آنزیم EcoRI ترجمه شود کدام محتمل تر است؟

۱- رونویسی در این جایگاه پایان می پذیرد.

۲- ترجمه در این جایگاه پایان می پذیرد.

۳- رشته پلی پپتیدی آن ساخته می شود.

۴- رشته پلی پپتیدی مقاوم به تتراساکلین بوجود می آید.

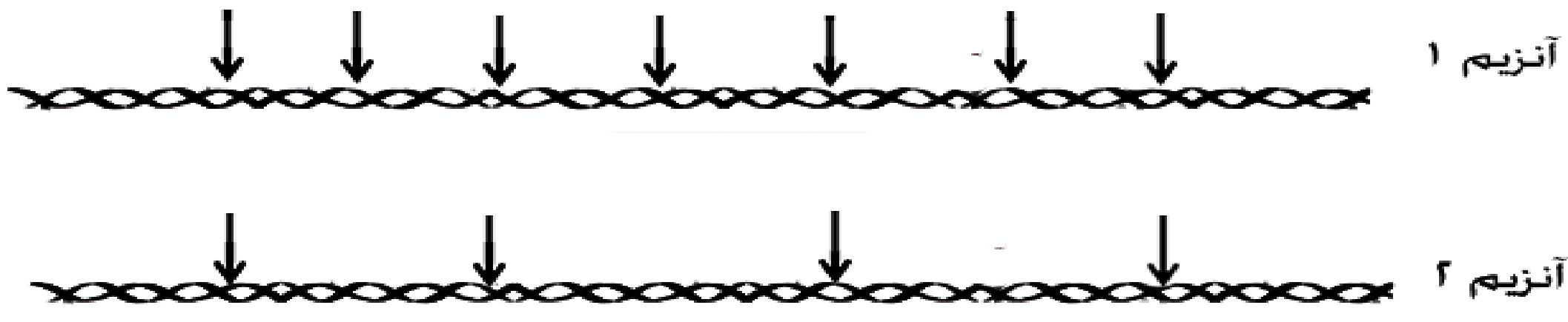

رونویسی و ایجاد RNA

پایان ترجمه!!!

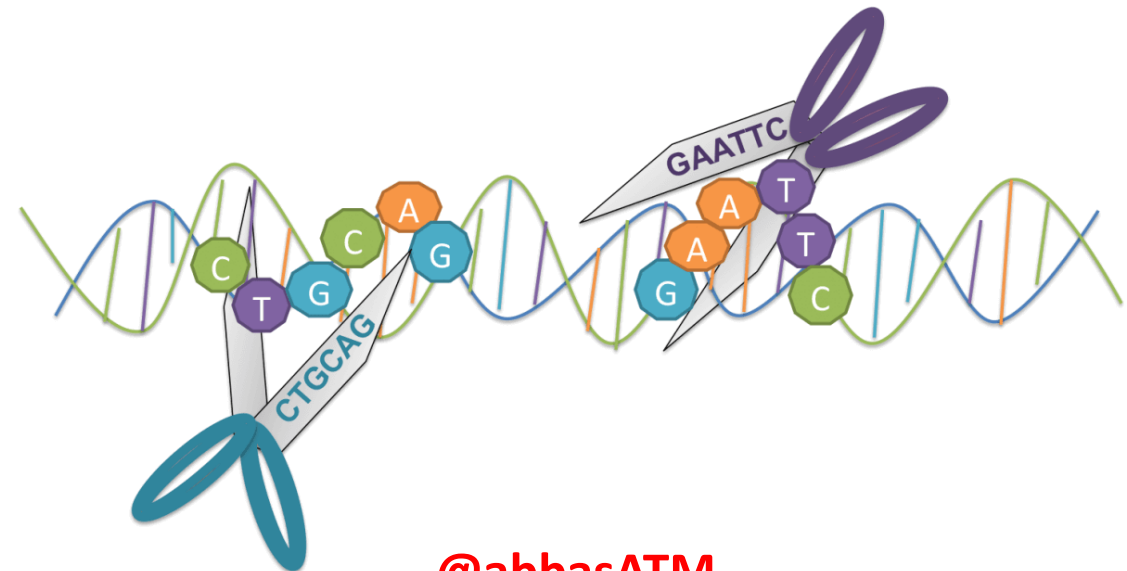
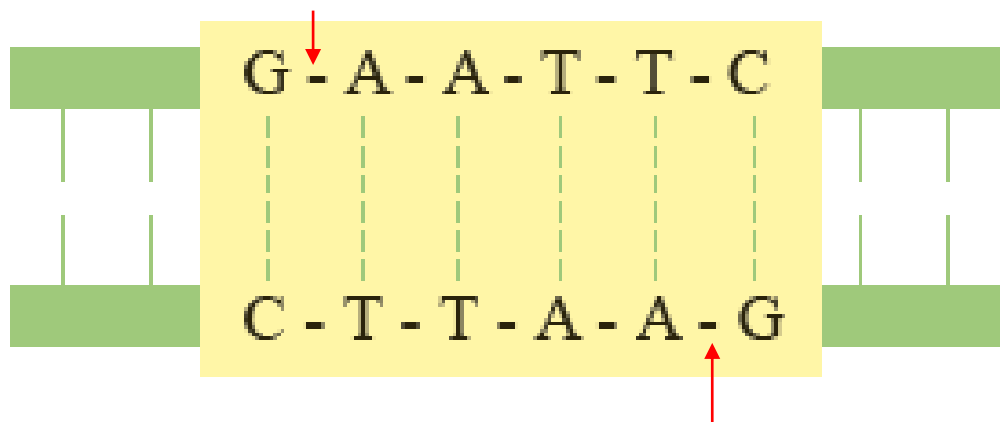
سؤال: دو مولکول DNA خطی یکسان، یکی تحت تأثیر آنزیم محدود کننده ۱ و دیگری تحت تأثیر آنزیم ۲ قرار میگیرد. آنزیم ۱ چهار جفت نوکلئوتید و آنزیم ۲ هشت جفت نوکلئوتید را می شناسد. کدام آنزیم تعداد قطعات بیشتری ایجاد می نماید؟

آنزیم یک زیرا اگر جایگاه شناسایی کوچکتر باشد. احتمال تکرار توالی شناسایی در طول DNA بیشتر می شود. و در نتیجه تعداد قطعات ایجاد شده بیشتر خواهد بود.

در جایگاه تشخیص آنزیم $EcoR$ ۱ توالی نوکلئوتیدهای هر دو رشته DNA از دو سمت مخالف یکسان خوانده می شود.

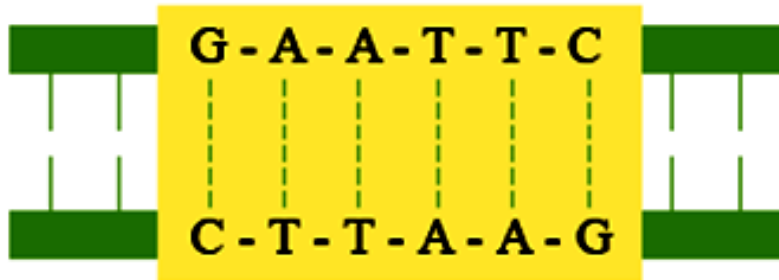
این آنزیم پیوند فسفودی استر بین نوکلئوتید **گوانین** دار و **آدنین** دار هر دو رشته را **برش** می زند.

@abbasATM

مراحل مهندسی ژنتیک

جایگاه تشخیص آنزیم

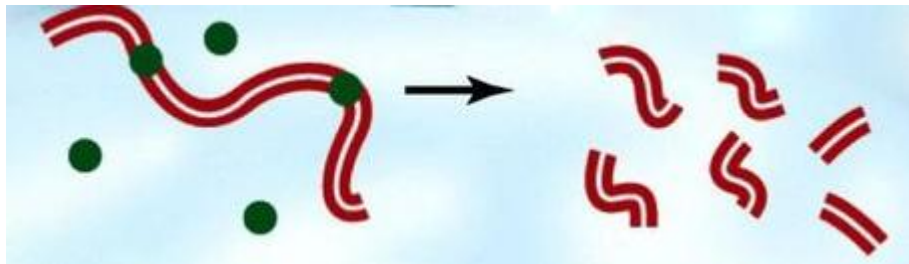
با استفاده از **EcoR ۱**

در نتیجه عمل آنزیم **EcoR ۱** ، انتهایی از مولکول DNA ایجاد می شود که یک رشته آن بلندتر از رشته مقابل است و به آن **انتهای چسبنده** می گویند.

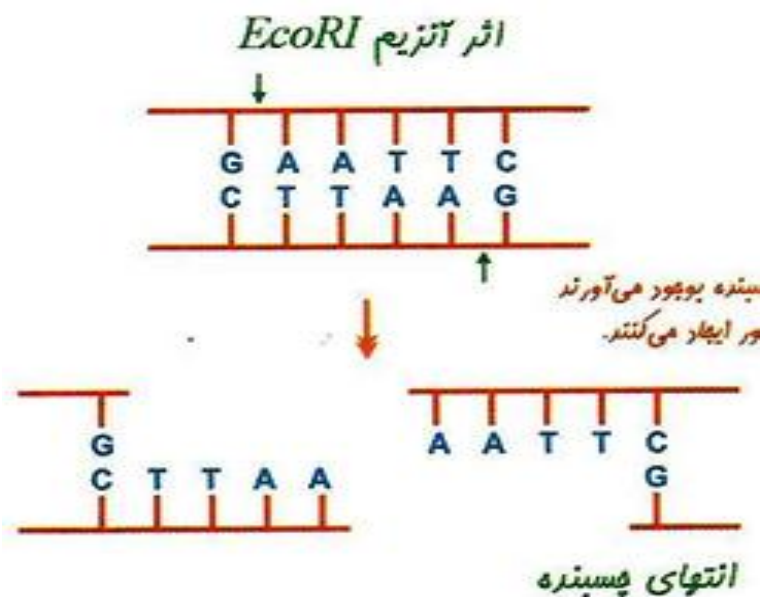
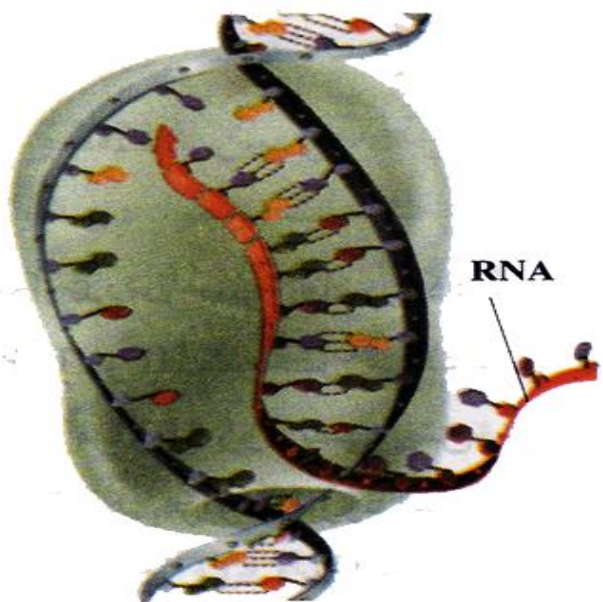
برای تشکیل انتهای چسبنده ، علاوه بر پیوندهای ۱- فسفودی استر ، پیوندهای ۲- هیدروژنی بین دو رشته DNA در منطقه تشخیص نیز شکسته می شوند.

آنزیم های برش دهنده، DNA را به قطعات کوتاه تری تبدیل می کند. این قطعات را با روش های خاصی جدا می کنند و تشخیص می دهند.

نام آنزیم	شکستن پیوند هیدروژنی	شکستن پیوند فسفو دی استر	تشکیل پیوند فسفو دی استر
EcoR1	به صورت مستقیم نه	بله	خیر
DNA لیگاز	خیر	خیر	بله
RNA پلی مرز	بله در ابتدای رونویسی	خیر	بله، طی رونویسی
DNA پلی مرز	خیر	بله، طی ویرایش	بله، طی همانند سازی

مرحله دوم و سوم

شکل ۱۱-۵- همانندسازی DNA در یوکاریوت

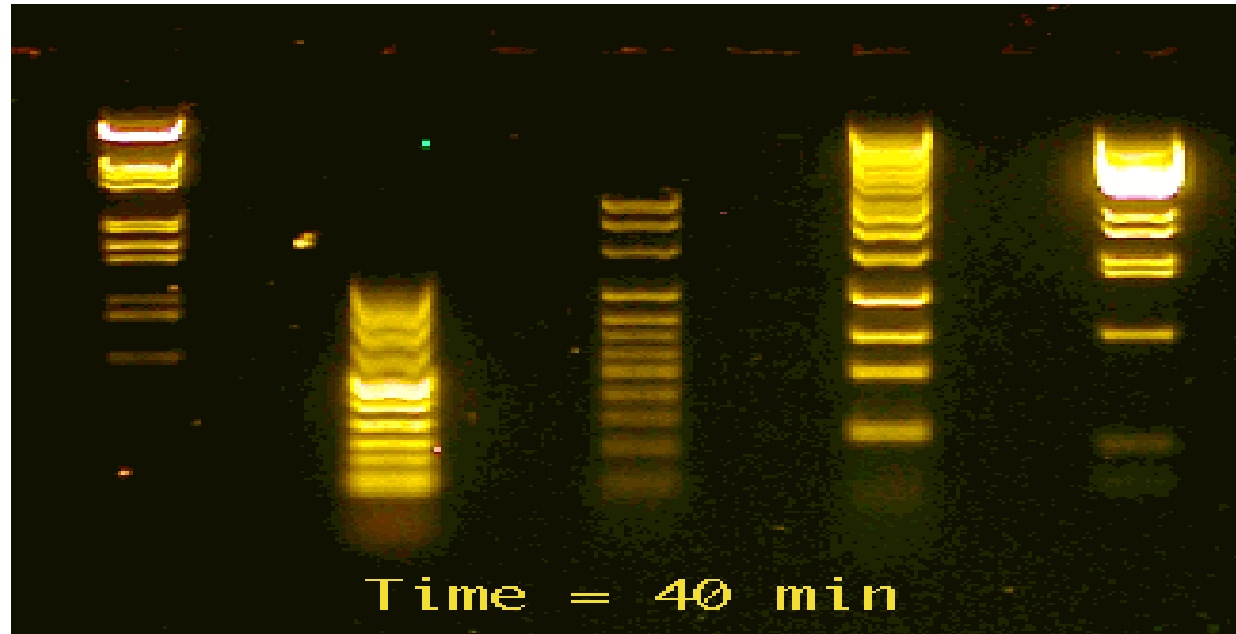
پیش نیاز فهم مطالب این قسمت

الکترو فیزیک

الکترو فورز تصویر به صورت انیمیشن است

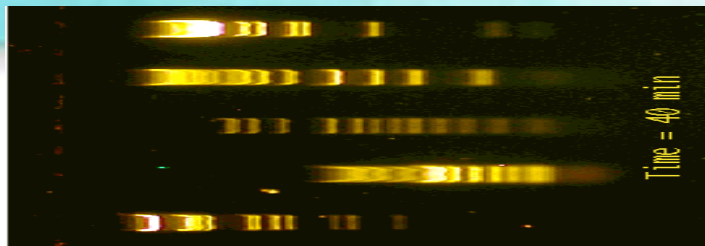
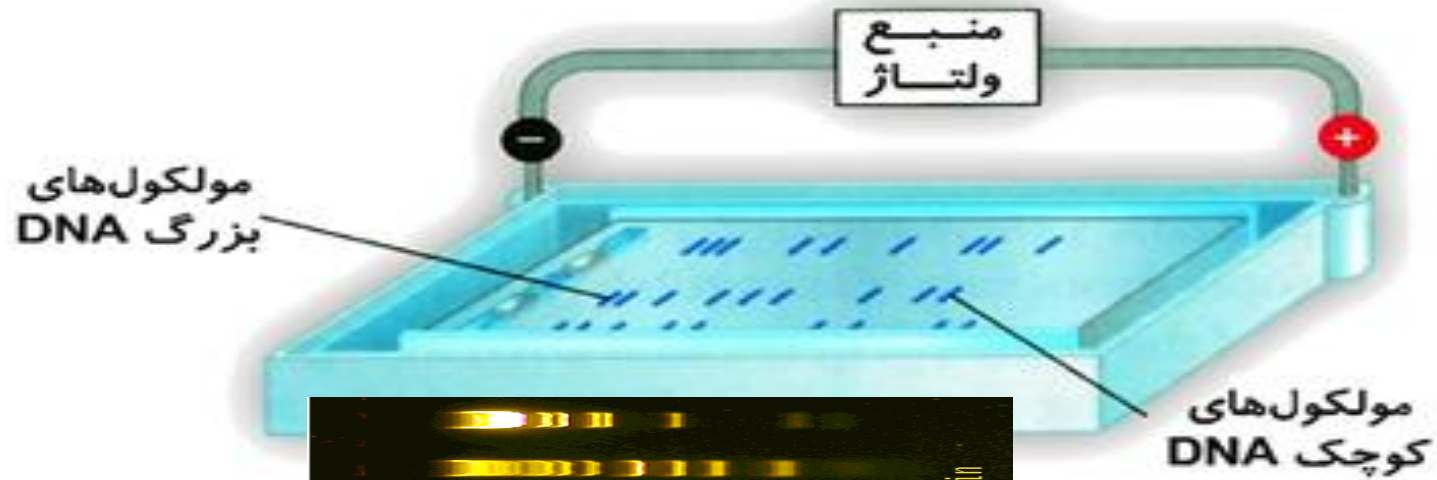
الکتروفورز در ژل، تکنیکی برای جدا کردن مولکول هایی از **یک جنس**، مثلاً ۱- پروتئین ها از یکدیگر و یا ۲- قطعات **DNA** از یکدیگر، این تکنیک برای جدا کردن **مولکول هایی با وزن مولکولی نزدیک** به هم کاربرد زیادی دارد.

-

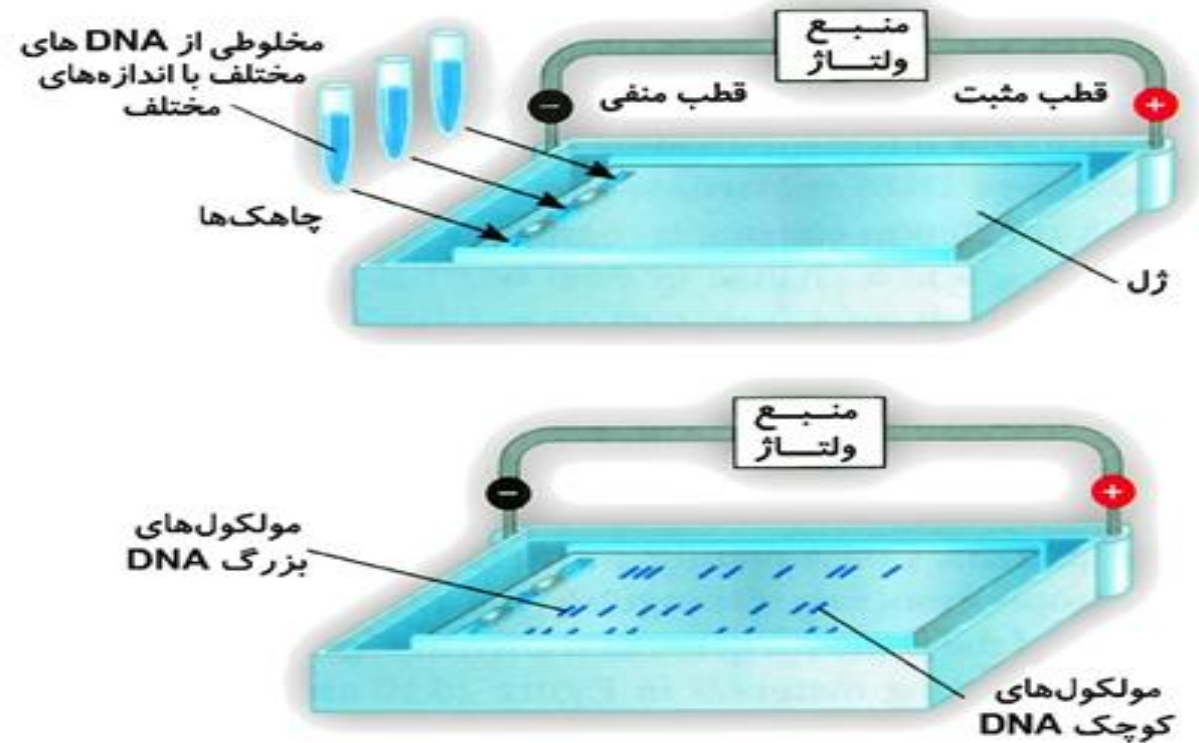
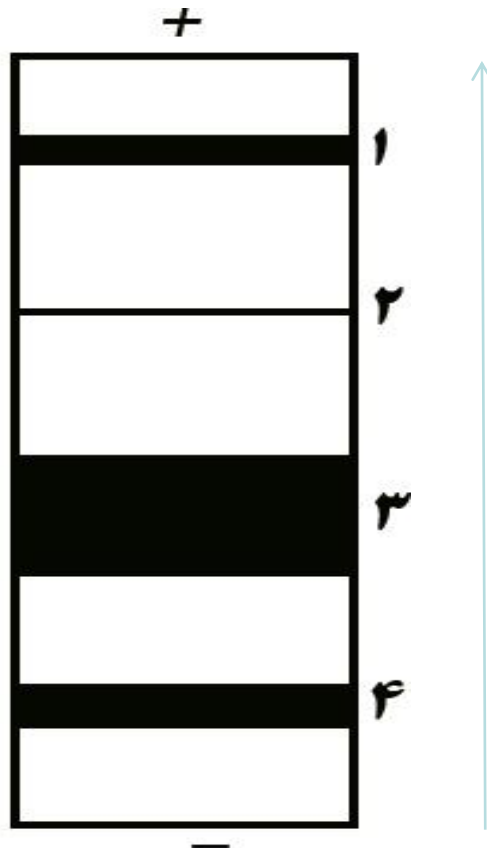

+

DNA به علت گروه فسفات بار منفی دارد در قطب منفی ژل قرار می گیرد. و به سمت مثبت حرکت می نماید.

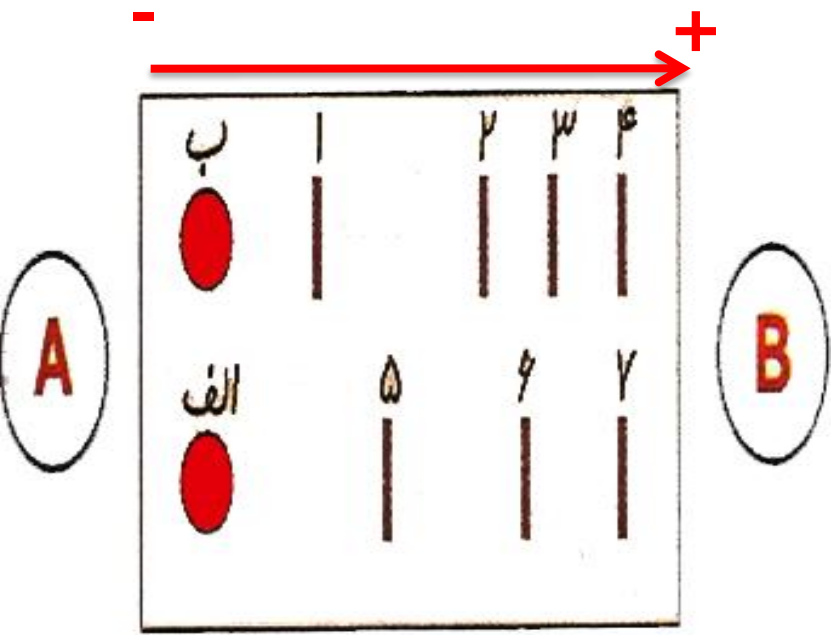

نکته: مقدار DNA در باند ۳ از همه بیشتر است
 و در باند ۲ از همه کمتر است، در حالی که اندازه
 DNA باند شماره ۱ از همه ریزتر و DNA باند ۴ از بقیه درشتتر
 است (سنگین تر)

DNA در قطب منفی (هم نام) قرار می گیرد

@jokar313

A

۱- قطب مثبت کدام است؟

۲- کدام مولکول DNA برای آنزیم جایگاه تشخیص بیشتری دارد؟ **ب**

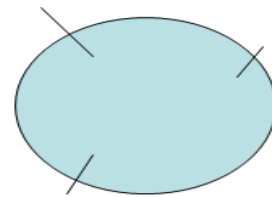
۳- چه تعداد جایگاه تشخیص آنزیم بر روی مولکول الف DNA وجود دارد؟ **2**

۴- در نمونه «ب» کدام قطعه از همه سنگین تر است؟ **1**

۵- کدام جمله درست است؟ مولکول ۴ و ۷ یکسان هستند

مولکول های ۴ و ۷ وزن مولکولی یکسان دارند.

مولکول DNA خطی و حلقوی که n جایگاه تشخیص برای آنزیم محدود کننده دارد هنگام اثر آنزیم در هر مورد چند قطعه تولید می نماید

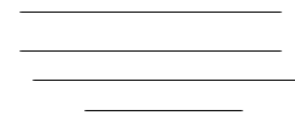

→

n

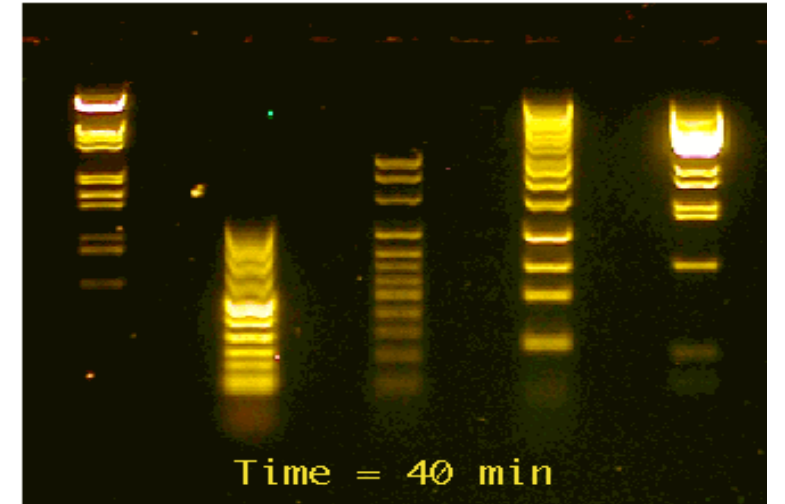
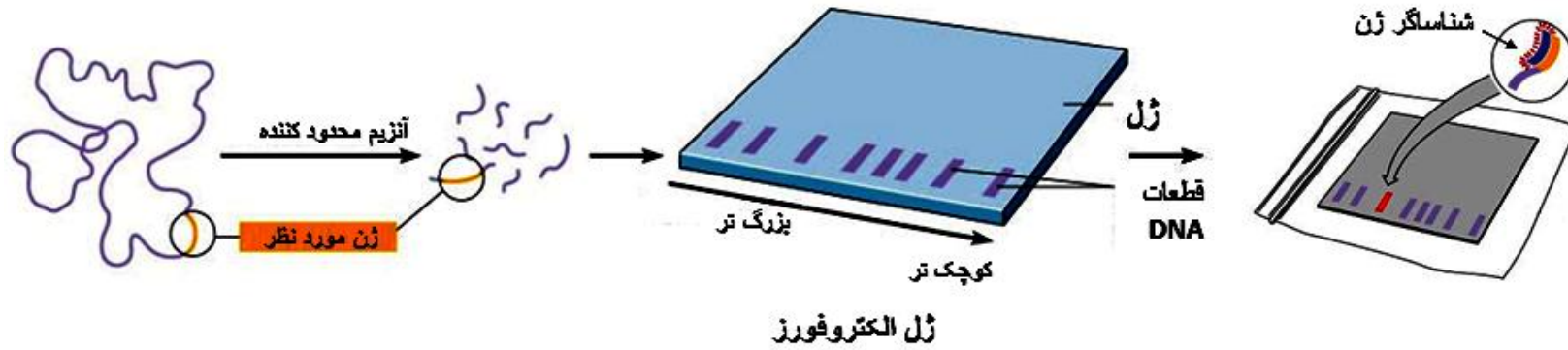
→ $n+1$

مراحل مهندسی ژنتیک

• جداسازی قطعه ای از DNA:

• اولین مرحله از کلونینگ جداسازی ژن مورد نظر است.

اتصال DNA ی جداسازی شده به ناقل

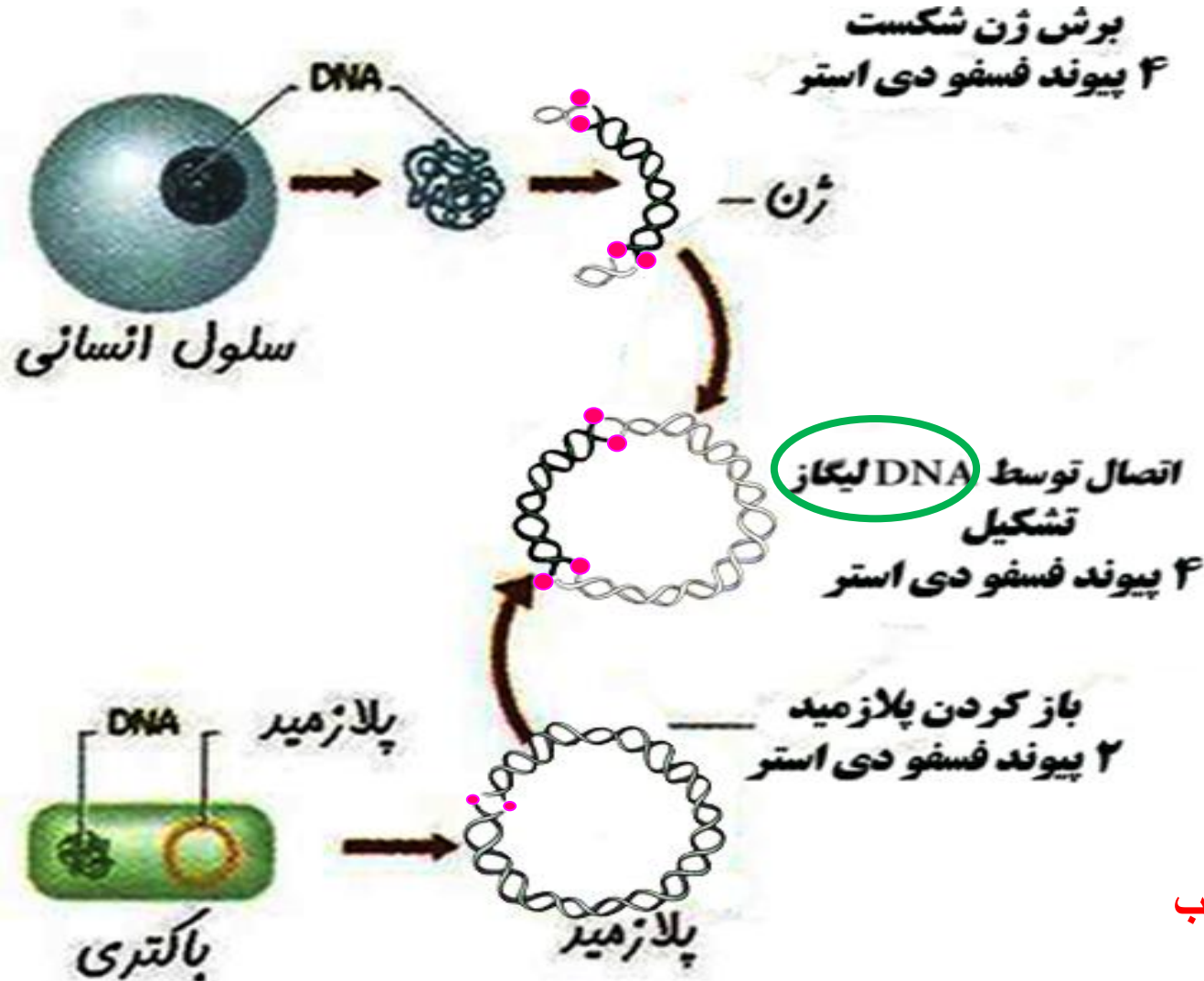
مرحله بعدی، **اتصال** قطعه DNA جداسازی شده **به ناقل** همسانه سازی است.

این ناقلین، توالی های DNA ی هستند

که در **خارج از کروموزوم اصلی** قرار دارند

و می توانند مستقل از آن تکثیر شوند.

یکی از این مولکول ها پلازمید باکتری است.

بیشتر بدانید

نتیجه سه جایگاه تشخیص:

۱- شکست چند پیوند هیدروژنی: $3 \times 8 = 24$

۲- شکست چند پیوند در کل: $3 \times 10 = 30$

۳- شکست و تشکیل چند پیوند در کل تا تشکیل DNA نو ترکیب

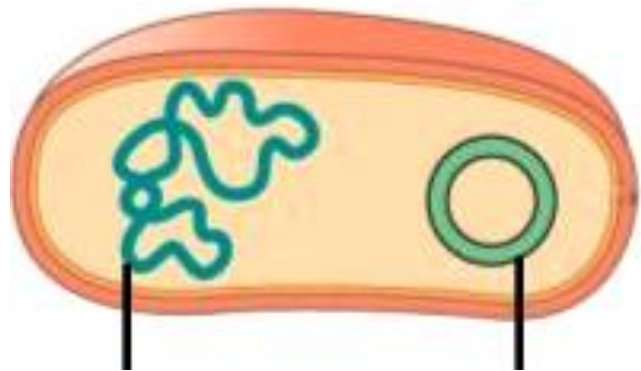
: $30 + 4 = 34$

پلازمید

• پلازمید ص ۹۴

- یک مولکول DNA ی دو رشته ای و حلقوی خارج کروموزوم است که معمولاً درون ۱-باکتری ها و بعضی ۲-قارچ ها مثل مخمرها وجود دارد و می تواند مستقل از ژنوم میزبان همانندسازی کند

باکتری

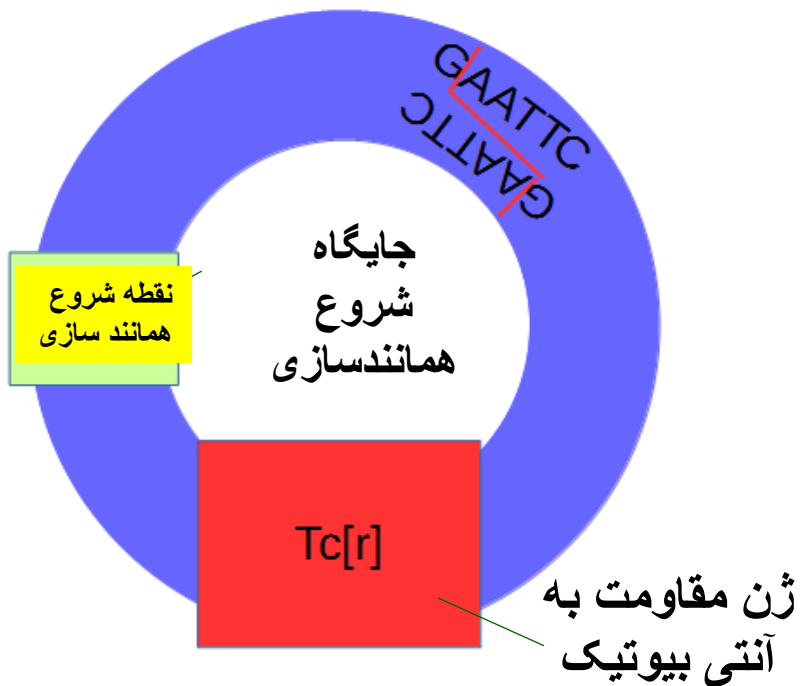

کروموزوم اصلی

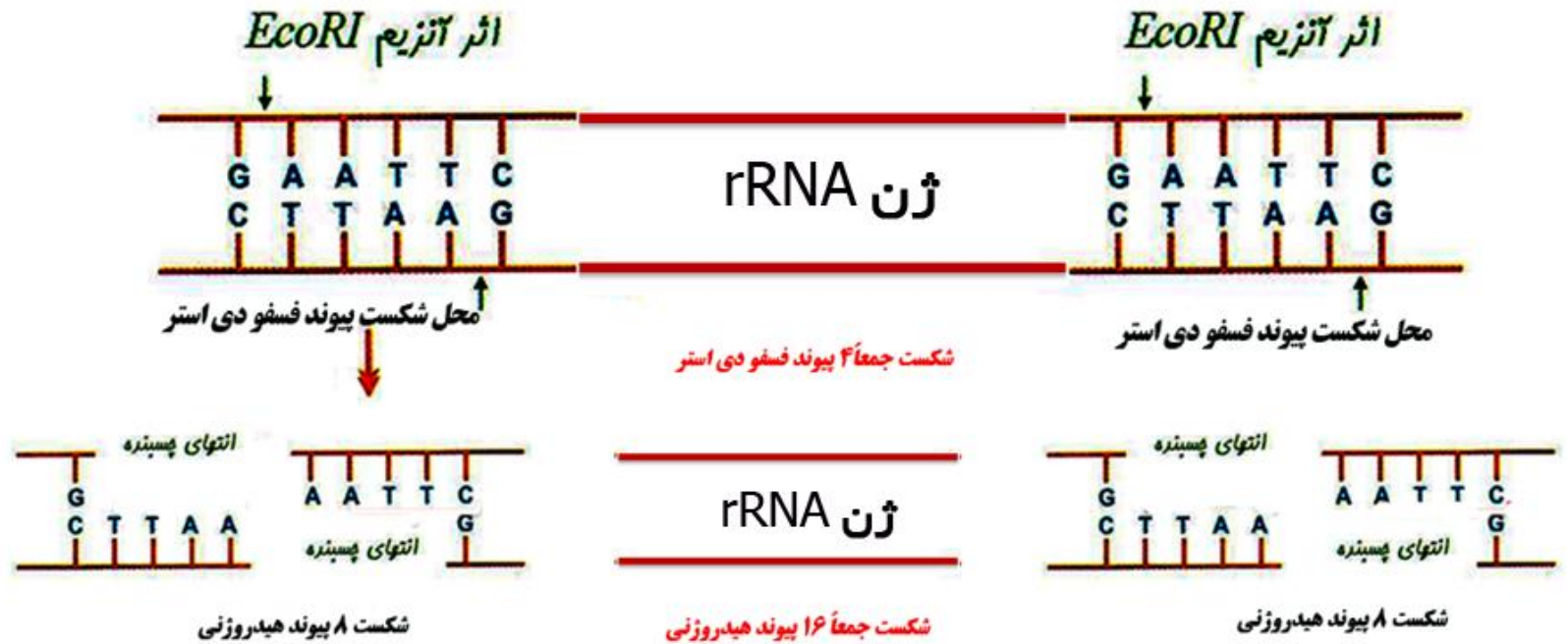
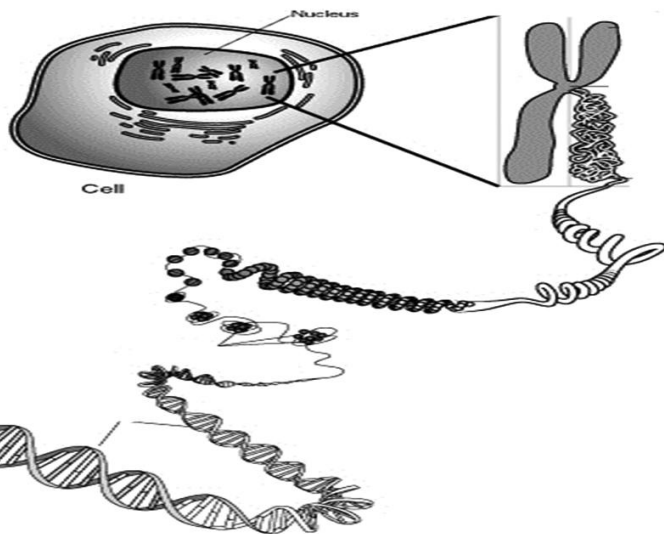
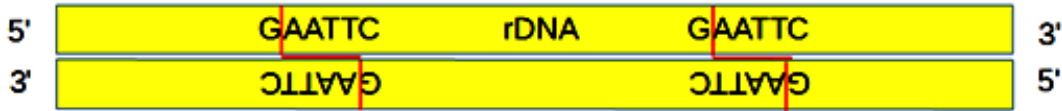
پلازمید

(کروموزوم کمکی)

- پلازمیدها را کروموزوم های کمکی نیز می نامند، چون حاوی ژن هایی هستند که در کروموزوم اصلی باکتری وجود ندارند. مثلاً ژن مقاومت به آنتی بیوتیک در پلازمید قرار دارد.

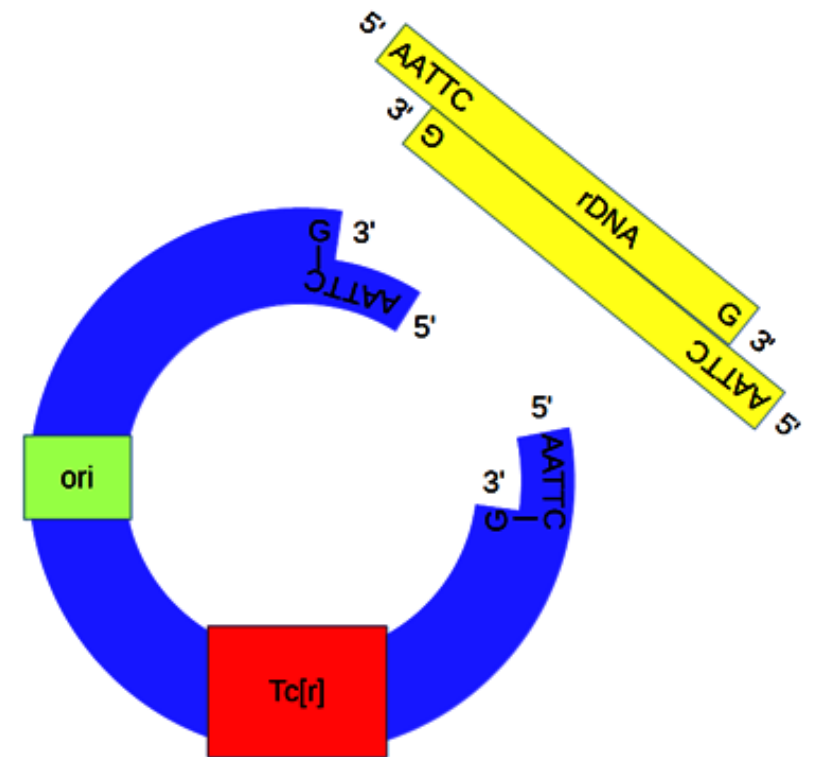
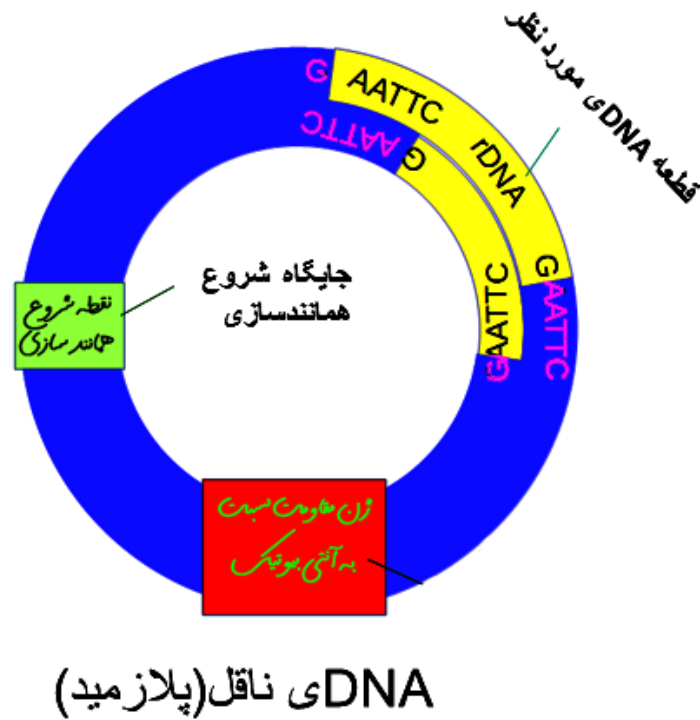
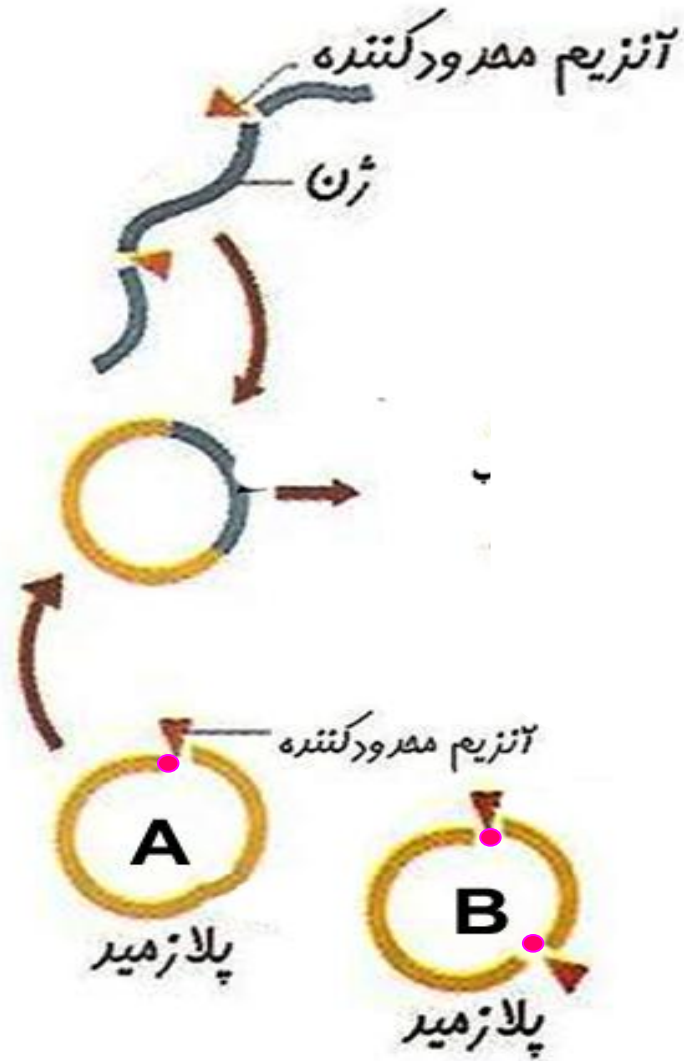
- در صورت انتقال قطعه DNAی مورد نظر به پلازمید و ورود آن به یاخته میزبان، با هر بار همانندسازی پلازمید، DNAی مورد نظر نیز همانندسازی می شود

پلازمید

- بهتر است از پلازمیدی استفاده شود که فقط یک جایگاه تشخیص برای آنزیم برش دهنده داشته باشد. به نظر شما چرا؟ ص ۹۴ خط ۵ از آخر

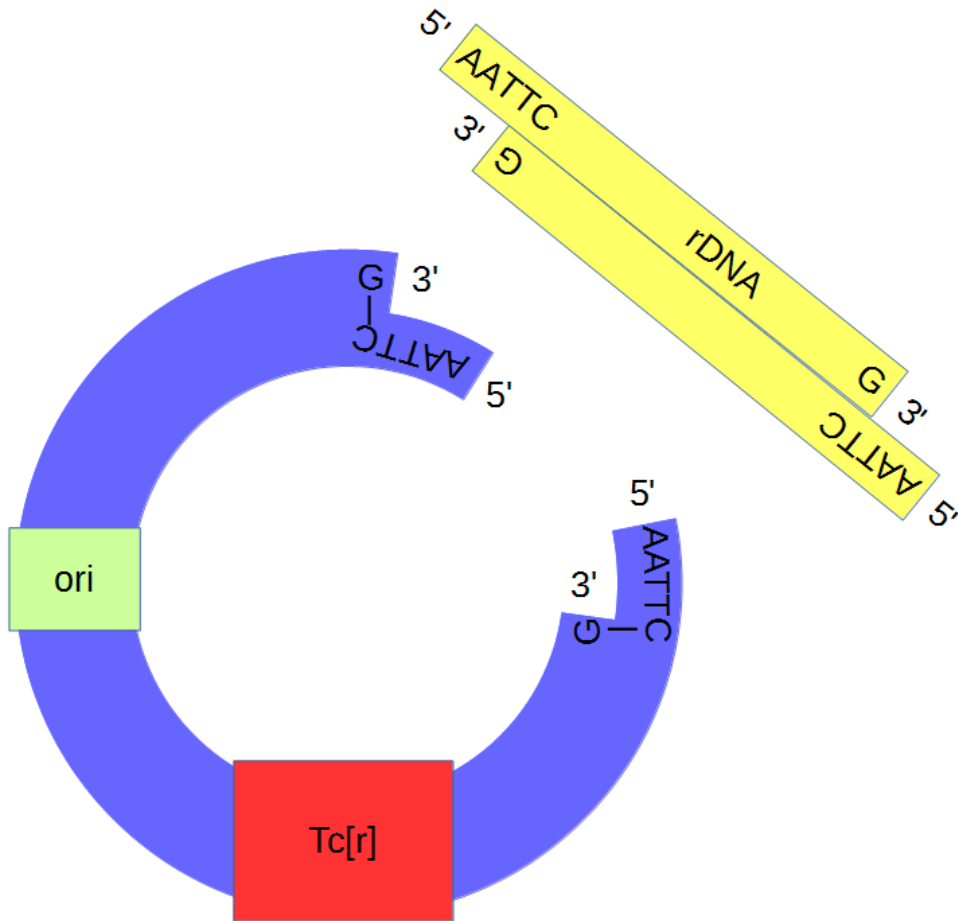
چون برای قرار گیری ژن مورد نظر در پلاسمید وجود یک برش در آن کافی است .

- بسیاری (نه قطعاً نه همه) از پلازمیدها دارای ژن های مقاومت به آنتی بیوتیک ها هستند. چنین ژن هایی به باکتری این توانایی را می دهند که آنتی بیوتیک ها را به موادی غیرکشنده و قابل استفاده برای خود تبدیل کنند. خط آخر ۹۴

ساخت DNA نو ترکیب

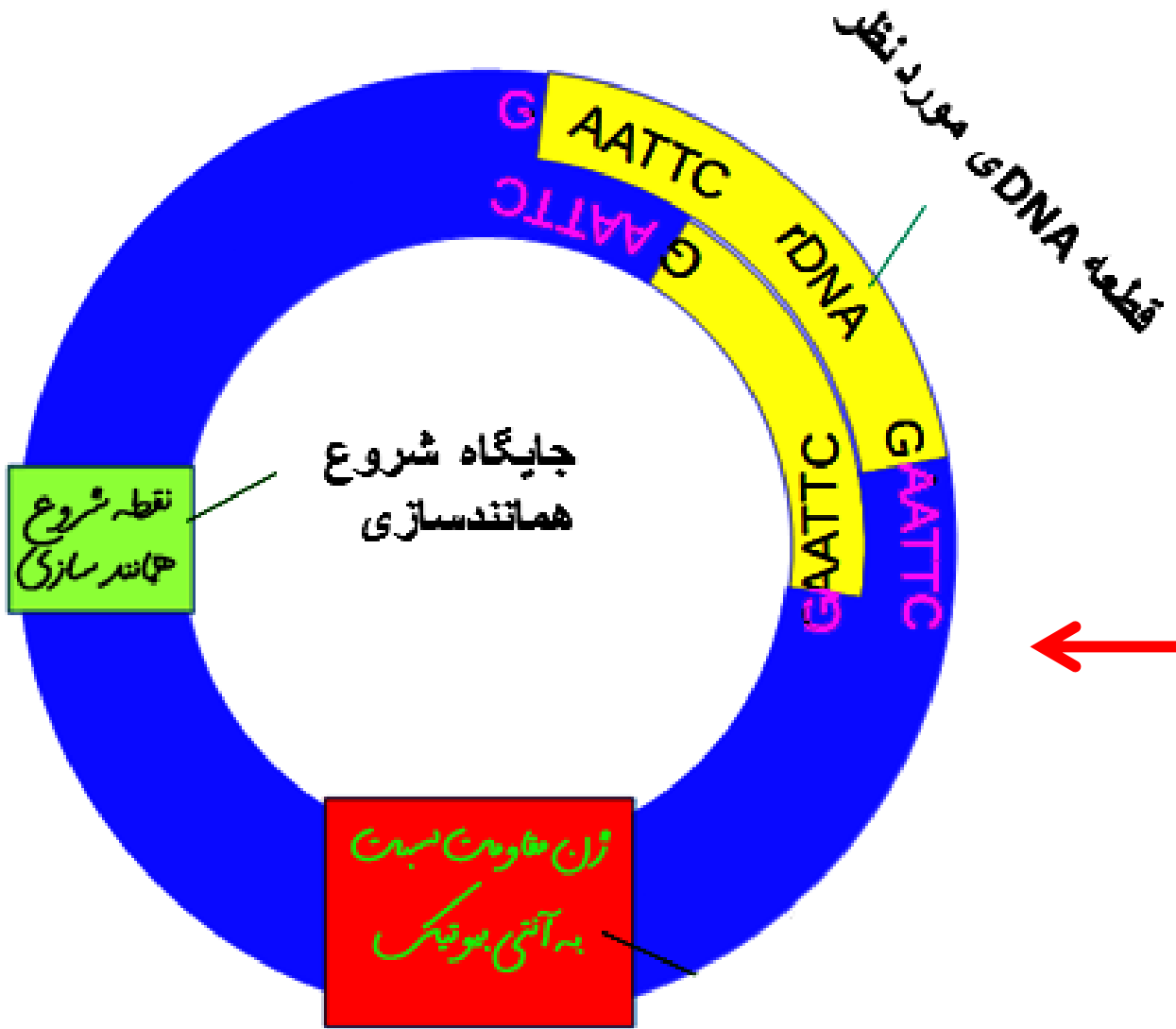
برش پلازمید با آنزیم، آن را به یک قطعه DNA خطی تبدیل می کند که دارای دو انتهای چسبنده است. همچنین قطعه DNA خارجی نیز دو انتهای چسبنده دارد.

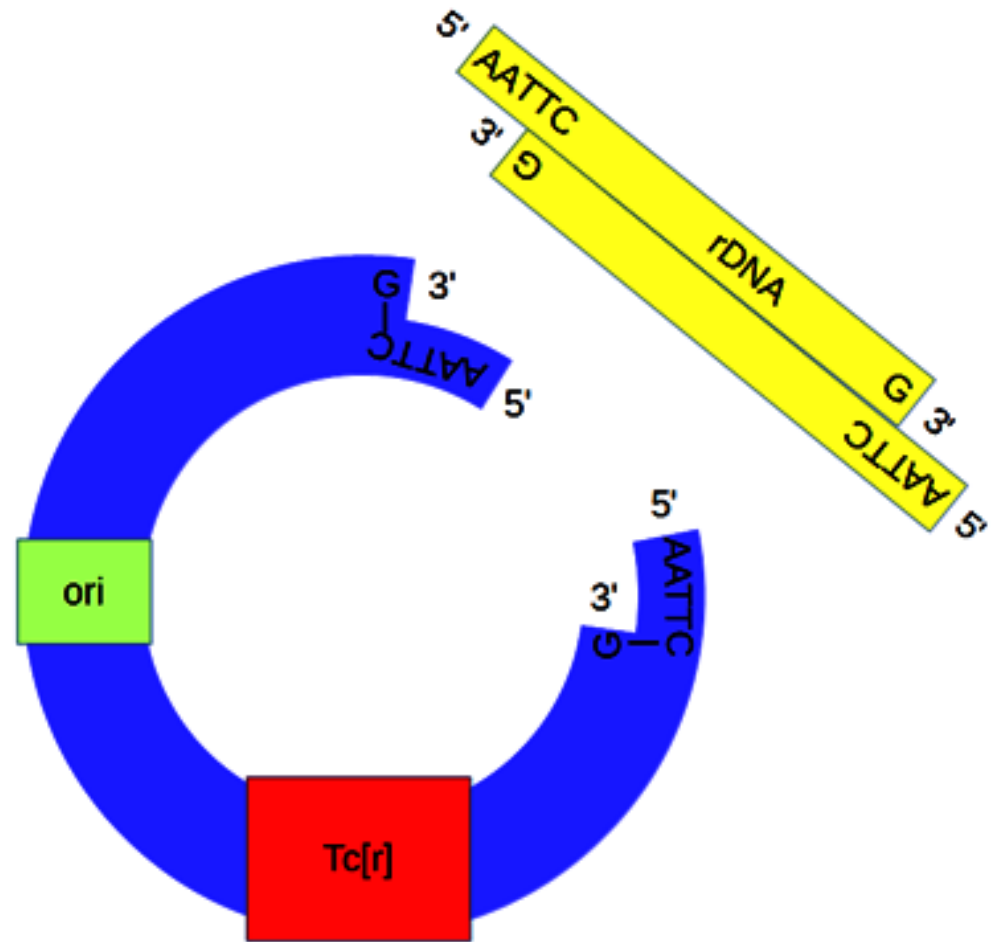
plasmid

ساخت DNA نو ترکیب

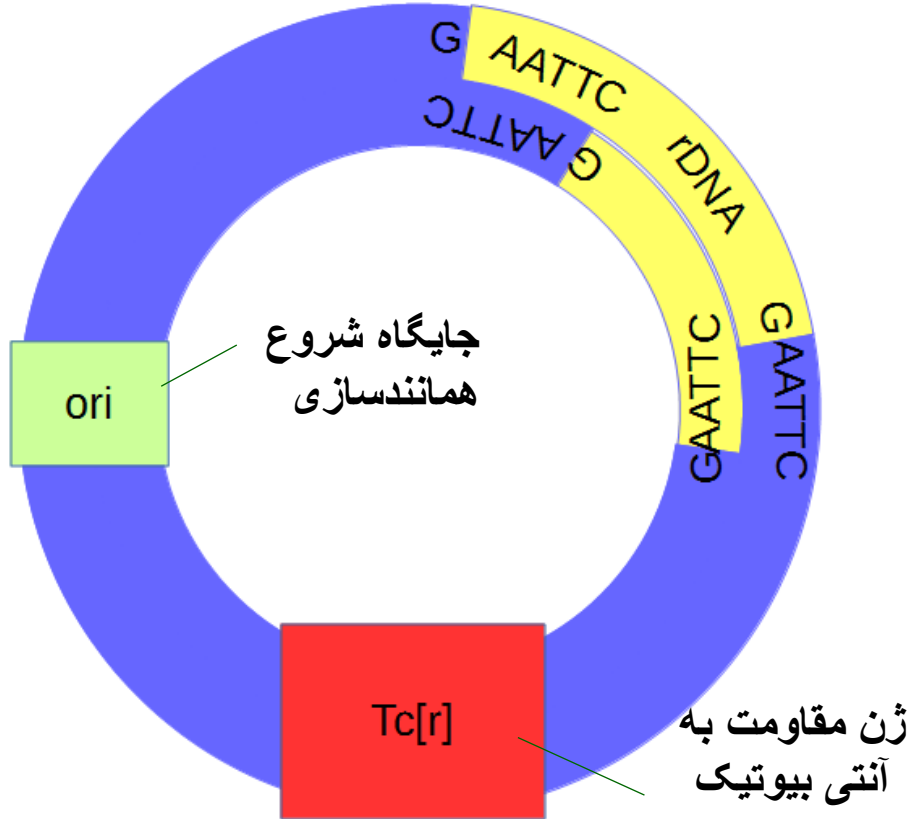
در ساخت یک DNA نو ترکیب، قطعه DNA حاوی توالی مورد نظر در DNA ناقل جاسازی می شود.

DNA ناقل (پلازمید)

ساخت DNA نو ترکیب

DNA نو ترکیب

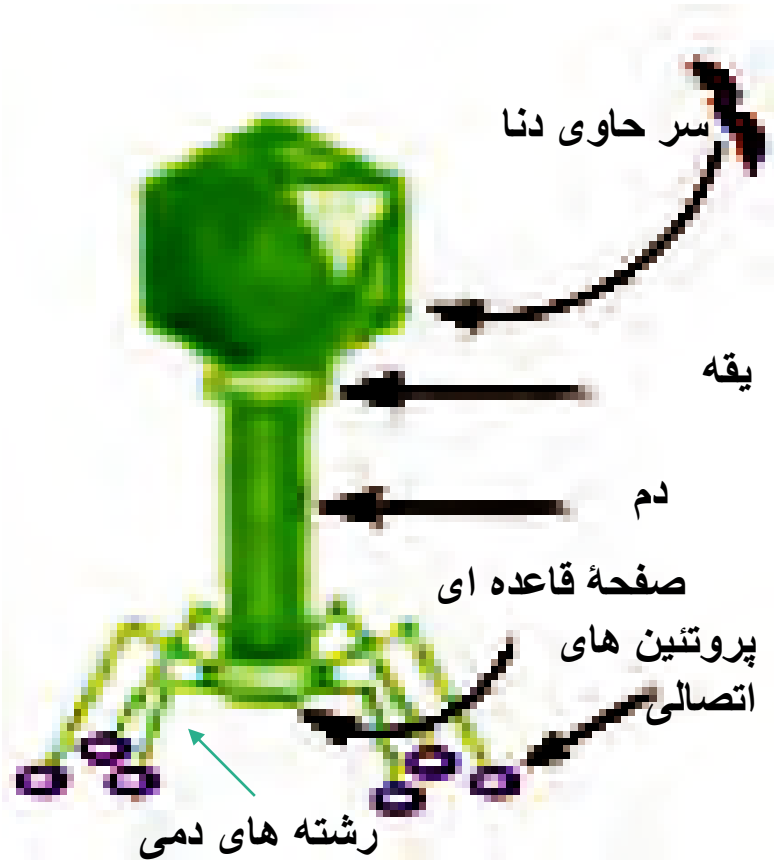
- برای اتصال DNA ی مورد نظر به پلازمید از آنزیم **لیگاز** (اتصال دهنده) استفاده می شود. این آنزیم **پیوند فسفودی استر** بین دو انتهای مکمل را ایجاد می کند.

- به مجموعه DNA ی ناقل و ژن جاگذاری شده در آن، **DNA نو ترکیب** گفته می شود

ساخت DNA نو ترکیب

• بیشتر بدانید

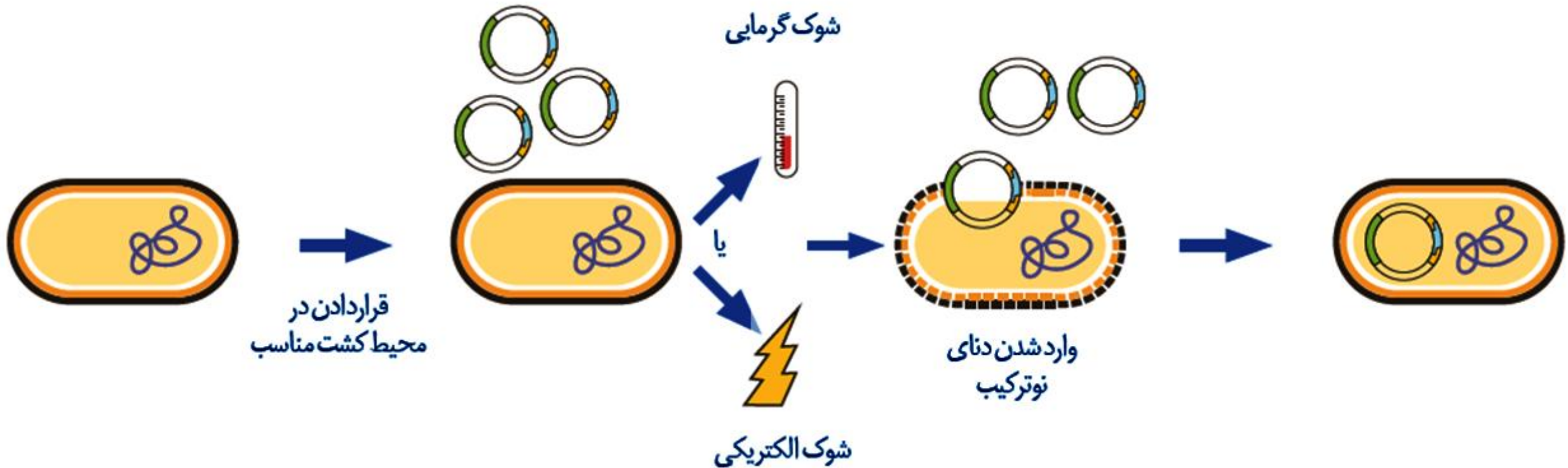
- باکتری خوارها (باکتریوفاژها)
- ویروس های معمولاً دنا دار هستند
- که به باکتری ها حمله می کنند و
- آنها را از بین می برند. نوکلئیک
- اسید این فاژها از دیسک بزرگ تر
- است. مزیت دنا ی فاژها به عنوان
- **ناقل** همسانه سازی در این
- است که می توان قطعات دنا ی
- بزرگ تری را در آنها جاسازی کرد.

plasmid

وارد کردن دِنای نو ترکیب به یاخته میزبان:

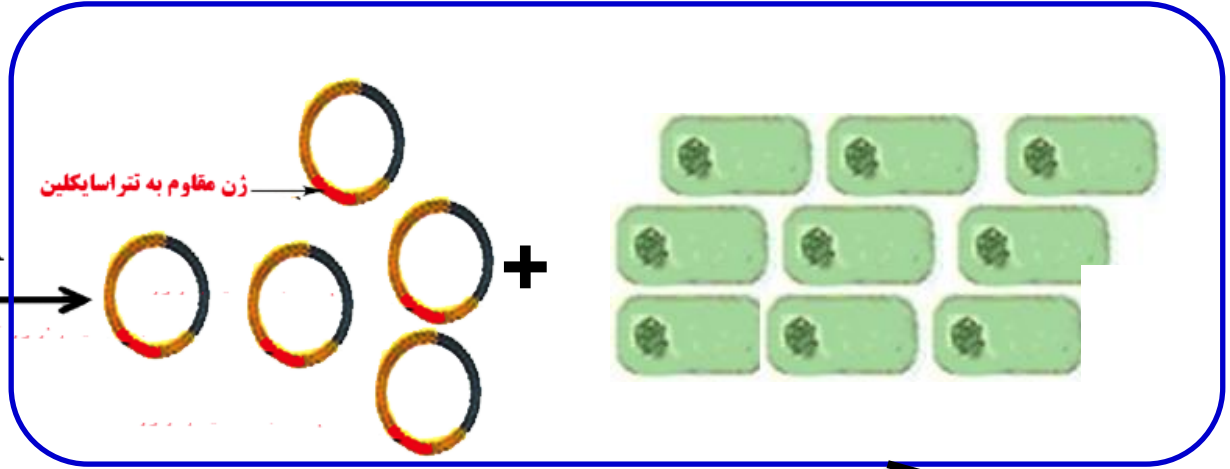
در این مرحله، دِنای نو ترکیب را به درون یاخته میزبان مثلاً باکتری منتقل می کنند به این منظور باید در دیواره باکتری منافذی ایجاد شود. **ص ۹۵ بالای شکل نهایی دی ۹۶**
این منافذ را می توان با کمک ۱- **شوک الکتریکی** و ۲- **شوک حرارتی** همراه با مواد شیمیایی ایجاد کرد.

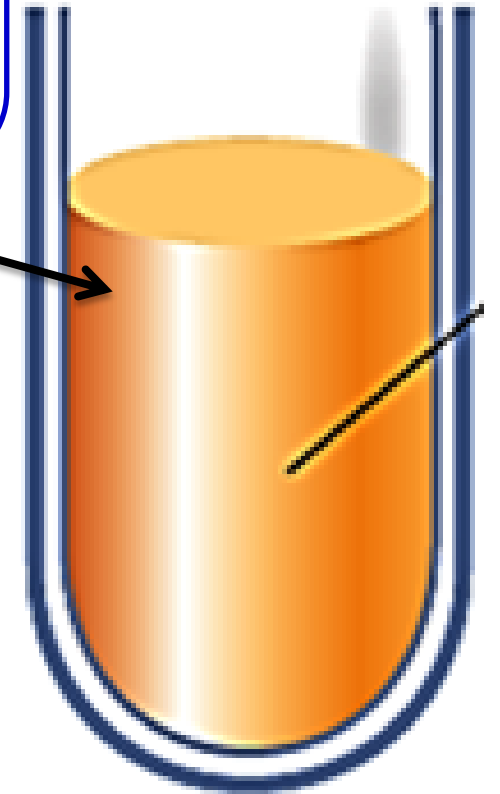

DNA لیگاز

ژن مقاوم به تتراسایکلین

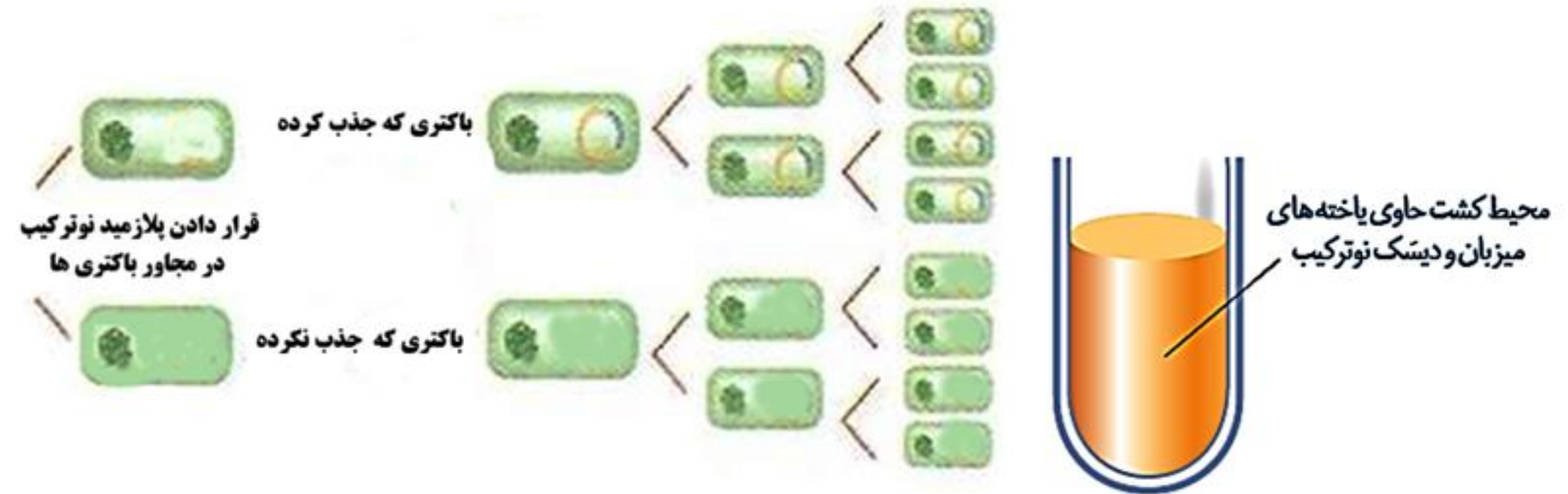
پلازمید های نو ترکیب همراه با باکتری در لوله آزمایش ریخته می شود

@jokar313

وارد کردن دِنای نو ترکیب به یاخته میزبان:

مشخص شده **همه** باکتری ها دِنای نو ترکیب را دریافت **نمی** کنند. بنابراین لازم است باکتری دریافت کننده پلازمید از باکتری فاقد آن تفکیک شود.

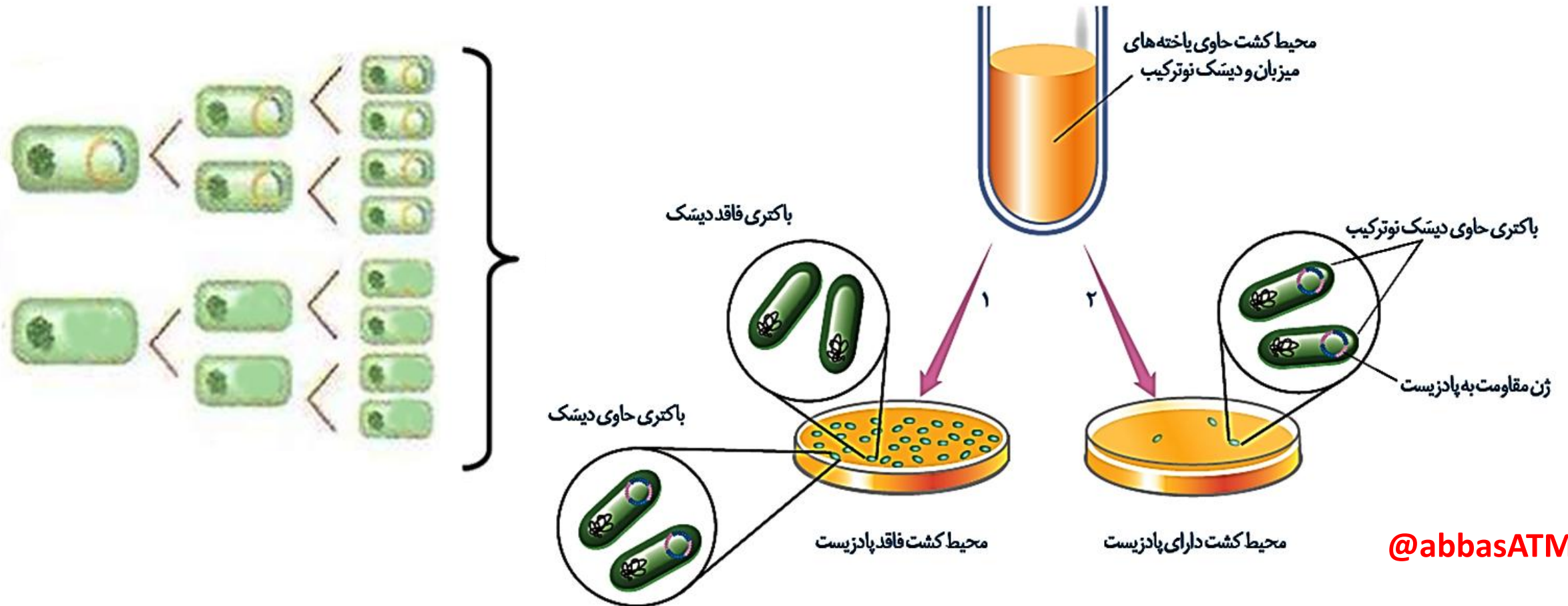

جداسازی یاخته های تراژنی:

برای جداسازی یاخته های تراژنی، از روش های متفاوتی می توان استفاده کرد.

یکی از این روش ها استفاده از پلازمید است که دارای ژن مقاومت به آنتی بیوتیکی مثل آمپی سیلین است.

اگر باکتری، DNAی نوترکیب را دریافت کرده باشد، در محیط حاوی آنتی بیوتیک رشد می کند. باکتری های فاقد DNAی نوترکیب به دلیل حساسیت به آنتی بیوتیک در چنین محیطی از بین می روند

کلون DNA ی نو ترکیب

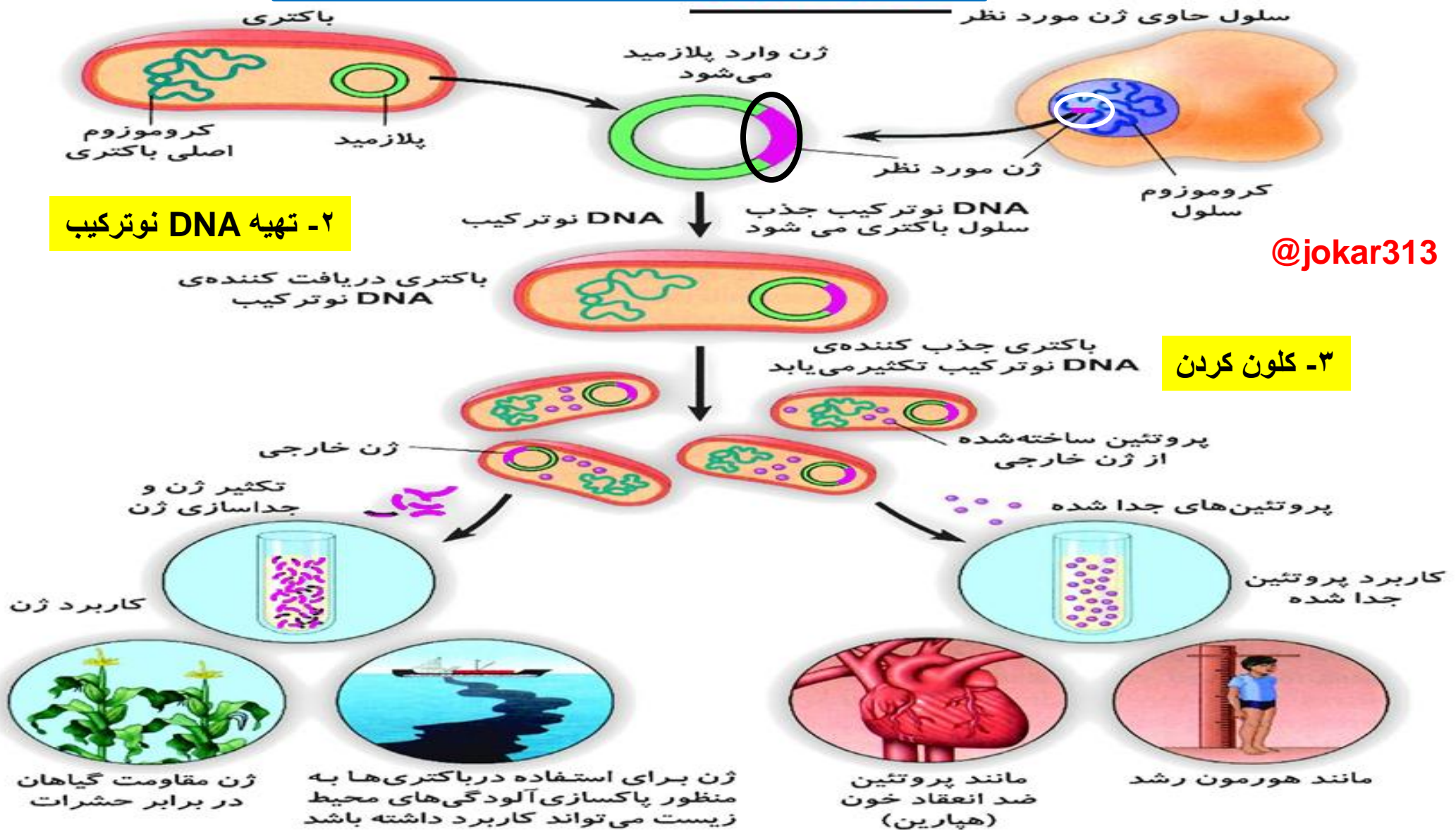
در شرایط مناسب، باکتری های تراژنی با سرعت بالایی تکثیر می شوند. همچنین از DNA های نو ترکیب نیز به صورت مستقل از کروموزوم اصلی یاخته، نسخه های متعددی ساخته می شود که در نتیجه آن DNA ی خارجی به سرعت تکثیر می شود. بنابراین، تعداد زیادی باکتری دارای DNA ی خارجی آماده خواهد شد که می توان از آنها برای ۱- تولید فراورده یا ۲- استخراج ژن استفاده کرد.

- امروزه با پیشرفت روش های مهندسی ژنتیک می توان یاخته های دیگری مثل ۱- مخمرها (نوعی قارچ تک سلولی)، ۲- یاخته های گیاهی و حتی ۲- جانوری را با این فرایند تغییر داد.

۱- برش ژن و پلازمید مورد نظر با یک نوع آنزیم محدود کننده

مراحل مهندسی ژنتیک و کاربرد آن؛
(تکثیر قطعه ژن مورد نظر و تولید فرآوردهی ژن)

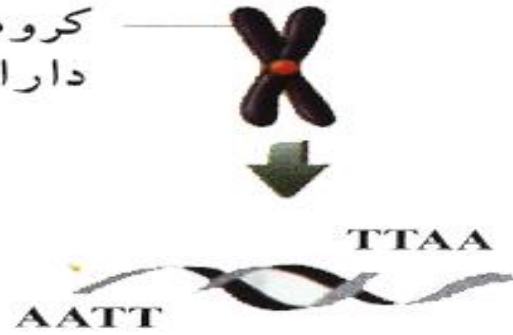
دومورد

@jokar313

نکته: در مرحله اول مهندسی ژنتیک کدام آنزیم نقش دارد؟ آنزیم محدود کننده

کروموزوم انسانی
دارای ژن انسولین

برش با آنزیم های
محدود کننده

۱- DNA برش داده می شود.

DNA پلازمید

باکتری

نکته: در مرحله دوم مهندسی ژنتیک کدام آنزیم نقش دارد؟ DNA لیگاز

۲- تولید DNA نو ترکیب

وارد کردن ژن انسولین
به باکتری

نکته: در مرحله سوم مهندسی ژنتیک کدام آنزیم نقش دارد؟ پلی مرز و هلیکاز

۳- کلون ژن

نکته: در مرحله جدا کردن باکتری دریافت کننده پلاسمید در مهندسی ژنتیک کدام آنزیم نقش دارد؟ پلی مرز RNA

۴- غربال کردن سلول ها

سلول های دارای ژن
انسولین جدا می شوند.

@jokar313

در بسیاری از آزمایش های مهندسی ژنتیک یکی یا همه ی این مراحل اساسی انجام می شود.

آنزیم های مؤثر در مهندسی ژنتیک			
آنزیم	مرحله فعالیت	اثر بر پیوند فسفو دی است	محصول فعالیت
برش دهنده دنا	جدا کردن قطعه دنا	بریدن	قطعات دنا با انتهای چسبنده
لیگاز (متصل کننده)	تشکیل دناى نوترکیب	تشکیل	دناى نوترکیب
دنا بسپاراز	همسانه سازی دنا	تشکیل	نسخه های متعدد از دناى نوترکیب

پروتئین های تولید شده به روش ژنتیک			
پروتئین	فعالیت	نوع تغییر در مهندسی پروتئین	کاربرد
آمیلاز	تبدیل نشاسته به قطعات کوچکتر	مقاوم کردن در برابر گرما	صنایع غذایی، نساجی، تولید شوینده ها
اینترفرون	ضد ویروس	تغییر یکی از اسید آمینه افزایش پایداری	دارو
پلاسمین	تجریه لخته	تغییر یکی از اسید آمینه افزایش مدت فعالیت و میزان اثر	دارو

نتیجه هر یک از مراحل مهندسی ژنتیک را بنویسید الف- جداسازی قطعه ای از دنا: ایجاد انتهای چسبنده
 ب- اتصال قطعه دنا به دناى ناقل : تشکیل دناى نوترکیب
 پ- ورود دناى نوترکیب به یاخته: تراژنی شدن یاخته میزبان
 ت-: جداسازی یاخته های تراژنی : مرگ باکتری های فاقد دناى نوترکیب

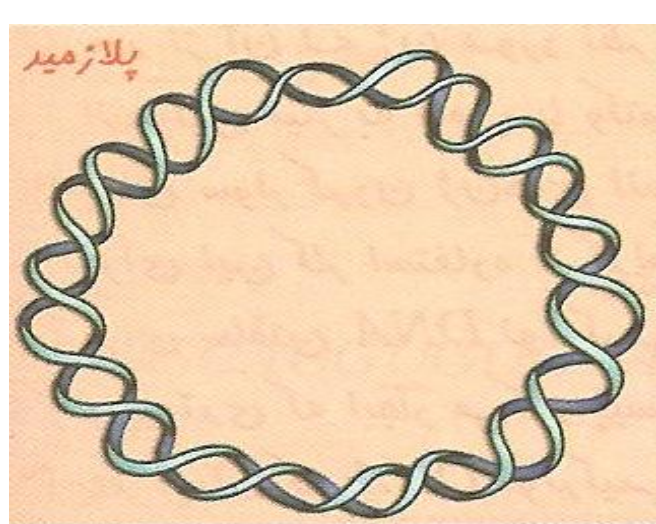
التماس دعا

@jokar313

پایان گفتار اول از فصل ۷
کتاب زیست شناسی دوازدهم

@abbasATM

تكمیلی و بیشتر بدانید

نکات پلازمید ها

۱- منشاء پروکاریوتی دارند

۲- **DNA حلقوی دارند**

۳- **برخی ژن مقاومت به آنتی بیوتیک دارند.** (دقت نماید همه قطعاً یک نوع مشابه ندارند!!!)

مثلاً همه ژن مقاوم به تتراسایکلین را ندارند

۴- **بخش تنظیم کننده، بر روی ژن خود دارند.**

۵- اپران دارند.

۶- **چون جایگاه آغاز همانند سازی دارند، می توانند همانند سازی مستقل از میزبان داشته باشند.**

۷- می توانند سرعت همانند سازی متفاوت از میزبان داشته باشند (بیشتر یا کمتر) چرا؟ چون جایگاه آغاز همانند سازی مستقل دارند و می توانند مستقل از میزبان همانند سازی نمایند. به همین علت تعداد آنها در باکتری بیش از یکی است.

۸- **در داخل باکتری و مستقل از کروموزوم میزبان همانند سازی می نمایند.** (چون جایگاه همانند سازی مستقل دارند)

@jokar313

۹- چرا به پلازمید کروموزوم کمکی می گویند؟ چون حامل (دارای) ژن های هستند که در کروموزوم اصلی باکتری وجود ندارند. مانند ژن مقاومت به آنتی بیوتیک

۱۰- می توانند یک یا چند جایگاه تشخیص برای آنزیم محدود کننده داشته باشند.

۱۱- یک جایگاه شروع همانند سازی و دو دوراهی همانند سازی در هر پلازمید دیده می شود. (چون DNA حلقوی دارند)

۱۲- قطعاتر همه ی باکتری ها یافت نمی شوند!!!

۱۳- می توانند چندین جایگاه آغاز رونویسی داشته باشند (چند ژن داشته باشد). ولی تنها یک جایگاه شروع همانند سازی دارند. (نکته مهم)

۱۴- می توانند به علت داشتن جایگاه شروع همانند سازی حتی زمانی که باکتری در حال تقسیم نیست همانند سازی کرده و تقسیم شوند!!!

۱۵- منشاء پروکاریوتی دارند

همانند سازی در پروکاریوت

نکات آنزیم های محدود کننده:

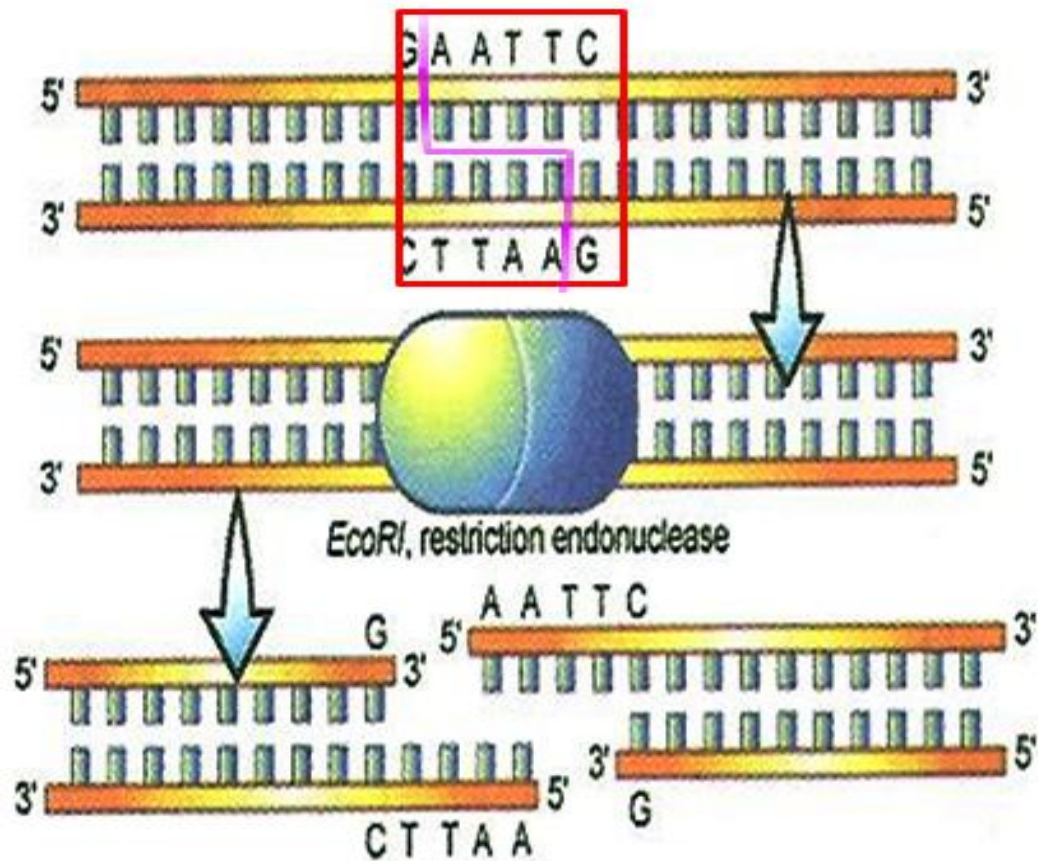
۱- منشأ باکتری یایی دارند. در یوکاریوت ها دیده نمی شوند.

۲- وسیله دفاعی باکتری محسوب می شوند و بعد از ورود DNA ویروس به باکتری بوسیله این آنزیم آن را تکه تکه می کنند.

۳- **بیشتر** آنزیم های محدود کننده انتهای چسبنده ایجاد می کنند. پس قطعاً همه ی آنها خیر!!

۴- آنزیم های محدود کننده تنها پلازمید ها، و DNA های را برش می دهند که بر روی آنها جایگاه تشخیص داشته باشند. (نه همه را!!)

۵- توالی جایگاه تشخیص آنها عکس یکدیگر است

@jokar313

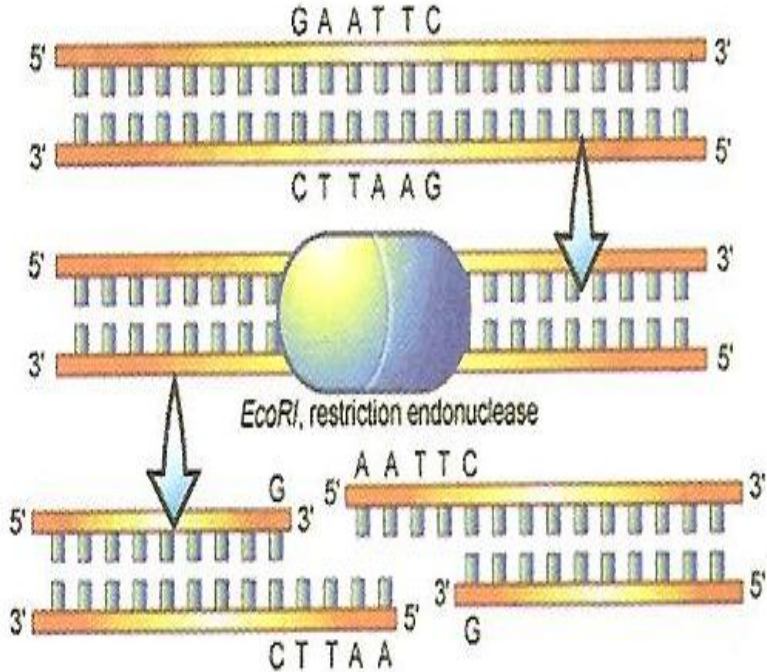
نکات آنزیم های محدود کننده:

۶- آنزیم محدود کننده نوعی نوکلئاز است (مانند DNA پلی مرز هنگام ویرایش و پیوند فسفو دی استر را می شکند)

۷- هر آنزیم محدود کننده **به شرطی که** توالی کوتاه **تک رشته ای** از DNA تولید کند. به ازای هر عمل برش، اغلب دو انتهای چسبنده ایجاد می نماید.

۸- در اثر فعالیت آنزیم محدود کننده پیوند فسفو دی استر بین نوکلئوتید های **مجاور** در هریک از رشته های DNA قطع می شوند.

۹- توالی های **کوتاه** و دورشته ای و خاصی از DNA را شناسایی می کنند. و آن را را برش می دهند. این آنزیم روی **DNA تک رشته تأثیری ندارد**.

@jokar313

ادراکنہ

مہر مہر

یا

یا

